A° 1863. ZONDAG en MAANDAG 8 en 9 Maart. N° 58.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is per drie maanden *f* 6 voor Rotterdam, en *f* 7 franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

BUREAU: Hoogstraat, Wijk 10, N.° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . . . . . *f* 1.—
Iedere regel meer . . . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

ROTTERDAM 7 Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, zijn de beraadslagingen voortgezet over het wetsontwerp tot regeling van het middelbaar onderwijs. Die beraadslagingen hebben geleid tot de volgende uitkomsten:

1° dat met 46 tegen 16 stemmen is *verworpen* een amendement van den heer van Heemstra op art. 14, strekkende om de burgerscholen niet op te rigten in gemeenten waar de bevolking 10.000 zielen te boven gaat, maar in die gemeenten waar de Regering dit noodig oordeelt, tegen welk amendement de Min. van Binnenl. Zaken zich niet bepaald heeft verzet, maar waaraan hij in geval van aanneming verklaarde eene opvatting te geven, dat de Kamer voor alsnog den last op de gemeenten gelegd, te drukkend oordeelde.

2°, dat met 35 tegen 28 stemmen is verworpen het door de voorstellers nog gewijzigde amendement van de heeren Heemskerk Az. en Cool, strekkende om de verpligting op de gemeentebesturen gelegd uit de wet te doen vervallen;

3°, dat het art. 14 zelf met 36 tegen 27 stemmen werd *aangenomen*, nadat de Regering nog de bepaling in het artikel had ingelascht, dat vrijstelling kan worden verleend aan die gemeenten, waarin reeds op eene andere wijze in de behoeften is voorzien.

4°, dat art. 13 zonder stemming en discussie is *aangenomen*,

En 5°, dat het door den heer van Eck op art. 11 voorgestelde amendement, strekkende om in dit art. te bepalen, dat het middelbaar militair onderwijs bij eene afzonderlijke wet worde geregeld, na de verklaring van den Minister van Marine, dat, indien de Grondwet werkelijk zoodanige regeling vordert, eene herinnering daaraan in dit ontwerp overtollig mag worden geacht, is *verworpen* met 48 tegen 11 stemmen.

Maandag a. s. zal art. 16 het eerst in behandeling komen.

Vóór eenige dagen meldden wij op gezag van geaccrediteerde bladen, onze reserve evenwel daarbij voegende, dat het antwoord van den Keizer van Rusland, op de vriendschappelijke raadgevingen van Napoleon tot demping van den opstand in Polen, reeds op de Tuilerien zou zijn ontvangen. Men verzekerde, dat de Keizer genegen was eenige belangrijke concessien te doen; dat hij Polen eene constitutie en den Groothertog Konstantijn tot Koning zou geven. Thans blijkt het, dat die geruchten weder ten eenenmale uit de lucht zijn gegrepen. Ongetwijfeld zou dit einde van de quaestie wel het meest gewenschte zijn, maar wij achten het te gelijker tijd het onwaarschijnlijkst.

De geruchten over den opstand blijven altijd even uiteenloopend. Officieele Russische berigten melden steeds, dat de Keizerlijke troepen overwinningen op overwinningen behalen, en dat men niet twijfelt aan eene spoedige demping der beweging. Om welke reden de inwoners van Warschau thans zoo beducht zijn voor een bombardement, en waarom de Preussische Staatsanzeiger aankondigt dat Pruissen meer troepen naar de grenzen zal zenden en zoo krachtig mogelijk zal optreden tegen de Poolsche patriotten, blijkt alsnog niet helder. [Zie onder Duitschland.]

De jongste berigten uit Rome geven eenige nadere bijzonderheden over de inhechtenisneming van Fanti. Hij zou gecompromitteerd zijn door zijne bemoeijingen in de zaak Venanci, waarvan de instructie reeds sedert zes maanden is aangevangen, en het zou op aanzoek van den heer de Mérode zijn, die wist dat Fanti het vertrouwen van den kardinaal Antonelli bezat, dat hij op klaarlichten dag zou zijn gearresteerd.

Wij hebben gisteren gemeld dat in den Belgischen Senaat eene motie was aangenomen, tot verhooging der bezoldigingen van de Ministers met fr. 9000. Dat in beginsel vastgestelde punt moest in praktijk gebragt worden bij de behandeling der verschillende hoofdstukken, en gisteren is het uittrekken van den verhoogden post van fr. 30,000 op de begrooting voor buitenlandsche zaken verworpen met 20 tegen 17 stemmen. Voor het loopende dienstjaar zal het tractement dus wel onveranderd blijven, zoo als de Ministers zelven hebben verlangd.

De toestand in Algiers schijnt meer en meer zorgwekkend te worden; dit blijkt op nieuw uit het verbod door den hertog van Malakoff aan den Akhbar en Le Courrier de l'Algérie gegeven, om eene inschrijving te openen ten einde tegemoet te komen aan eene manifestatie om de belangen van het land te behartigen.

Uit de berigten uit Corfu bleek tot nu toe steeds dat de bewoners en voornamelijk de handelaars van de Ionische eilanden protesteerden tegen de inlijving bij Griekenland. De geestelijkheid schijnt deze meening evenwel niet te zijn toegedaan. De jongste tijdingen althans zeggen dat men het plan had gevormd, om onder het voorzitterschap van den aartsbisschop eene meeting te houden in het belang van de annexatie. De openbare magt heeft dit plan evenwel verijdeld, zoodat men zou kunnen onderstellen, dat men zich tegen de inlijving krachtig wil blijven verzetten.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 6 Maart.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Londen is op het oogenblik in een staat van zonderlinge opgewondenheid, die niet alleen zonder voorbeeld is in het geheugen van dien traditioneelen persoon, „den oudsten inwoner," maar die waarschijnlijk zonder weêrga is in de geschiedenis. Gedurende de jongste dagen hebben de voornaamste straten der hoofdstad eene magische verandering ondergaan. De lange rijen sombere huizen hebben in allerijl hun beste tooisel aangetrokken en nog krijgt het geheel met elk uur een aangenamer, vrolijker aanzien, om den gelukkigen dag van morgen op waardige wijze te begroeten. De straten zijn nog opgevuld met stellaadjes en versperd door wagens beladen met gaz-pijpen. Fitters, timmerlieden en behangers worden van heinde en verre aangebragt, om, tegen fabuleuze prijzen natuurlijk, nacht en dag door te werken. Voor hen is „time is money" allezins een waar woord.

De begeerte om Prinses Alexandra te verwelkomen en haar eer te bewijzen, als de waardige keuze van den Prins van Wallis, is in den meest waren en uitgestrekten zin een nationale wensch, en men kan dan ook gerustelijk aannemen dat nimmer een Prins of Prinses zulk een welkom werd toegeroepen als morgen het geval zal zijn, wanneer de Osborne Engelands toekomstige Koningin van Antwerpen zal hebben aangebragt.

Zeer in het oogloopend is althans het verschil wanneer men deze ontvangst vergelijkt bij die, toen George IV Carolina van Brunswijk huwde, dat, zoo als gij weet, het laatst was dat een der Kroonprinsen van Engeland in den echt trad. Op een kouden, guren winterdag had de lange overtogt van het Vasteland naar Engeland plaats; lord Malmesbury vergezelde haar en deed gedurende de gansche reis niets anders dan haar te onderhouden over het ongepaste van hare kleeding en manieren; te Greenwich werd zij door de maitresse van den Koning, lady Jersey, ontvangen; met alle mogelijke stilte reed zij door Londens straten, geen enkel welkom werd haar toegeroepen, wederzijdsche teleurstelling van het verloofde paar bij de eerste ontmoeting was sterk in het oogloopend, de Prins bepaalde er zich alleen bij te zeggen „a glass of brandy, Harres" en verwijderde zich na het te hebben verzwolgen, terwijl de Prinses over deze handelwijze hare verontwaardiging slechts te kennen gaf door te zeggen: „Mon Dieu, qu'il est gros!" Dat waren allen slechte voorteekenen van het treurige drama dat later is gevolgd. Ik zal uwe lezers niet vermoeijen door er op te wijzen hoe de voorteekenen thans eene gansch andere uitkomst doen verwachten; zij springen trouwens te zeer in het oog, liever wil ik u nog even wijzen op het parlementair duël dat tusschen de heeren Cobden en Pakington in het Lagerhuis bij de jongste zitting is geleverd. Zeer belangwekkend is het trouwens niet, want het behoort onder de gewoonten van den Vertegenwoordiger voor Rochdale, dat hij elk jaar een speech houdt om te betoogen dat de marine moet verminderd worden. Zijn verwijt betrof thans voornamelijk het feit dat nu het bouwen van houten schepen gebleken was nutteloos geld verspillen te zijn, men toch daarmede voortging, niettegenstaande er 110 linieschepen en fregatten in voorraad waren waarmede men niet wist wat te doen. Verder drong hij aan op eene bezuiniging, aangezien in de laatst verloopene acht jaren niet minder dan dertig millioen pond sterling was verspild alleen aan de marine. Dit waren zoo wat de hoofdpunten van de redevoering, die zoo scherp was als de heer Cobden er ooit eene uitsprak. Sir J. Pakington heeft haar trouwens even puntig beantwoord, zoo als gij al dadelijk kunt zien uit de woorden waarmede hij aanving. Hij zeide namelijk: dat hij zich niet kon onthouden om bij het aanhooren van die jaarlijksche speeches van den heer Cobden te denken aan de woorden van een wel bekend lied:

„It's a pity when charming women
Talk of things that they don't understand."

't Was echter een spiegelgevecht, niets meer, dat niet het minste resultaat zal opleveren.

— Volgens de door het bureau van koophandel openbaar gemaakte staten heeft het totaal der aangegeven waarde van de uitvoeren in de maand januarij £ 8,045,155 bedragen, tegen £ 8,344,701 en £ 8,439,055 in dezelfde maand der jaren 1861 en 1862. De totaal invoer van koffij in de eerstgenoende maand bedroeg 6,248,372 ponden, tegen slechts 1,560,563 ponden in dezelfde maand van 1861 en 2,791,458 ponden in die van 1862. Van ruwe suikers werden in januarij laatstleden 624,112 centenaars ingevoerd, tegen slechts 352,266 in januarij 1861 en 330,943 in januarij 1862. Ook de invoer van wijnen is aanzienlijk toegenomen, want terwijl die in januarij 1861 slechts 672,535 en in januarij 1862 slechts 637,132 gallons bedroeg, heeft hij in januarij van het tegenwoordig jaar 965,174 gallons bedragen.

Ten aanzien der scheepvaart blijkt uit die staten dat in januarij 1863 zijn ingeklaard 2,388 schepen, gezamenlijk van 689,084 tonnen, tegen 2,347, gezamenlijk van 694,701 tonnen, in dezelfde maand des vorigen jaars, en uitgeklaard 2,510 schepen, gezamenlijk van 694,274 tonnen, tegen 2,779, gezamenlijk van 706,928 tonnen, in dezelfde maand van 1862. Voor de kustvaart zijn in januarij laatstleden 10,298 schepen, gezamenlijk van 1,285,990 tonnen, ingeklaard, en 10,941, gezamenlijk van 1,337,923 tonnen, uitgeklaard, tegen 10,235, gezamenlijk van 1,241,447 tonnen, en 12,017 schepen, gezamenlijk van 1,407,839 tonnen, in dezelfde maand van 1862.

FRANKRIJK.

PARIJS 6 Maart.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Thans wordt aanstaande woensdag weder genoemd als de dag waarop minister Billault, uit naam van onze Regering, in den Senaat eene verklaring zal afleggen omtrent hare staatkunde met betrekking tot het Poolsche vraagstuk. Er was verzekerd dat in den Moniteur de brief zou opgenomen worden, dien de Keizer tot den Czaar rigtte, maar dat zou nutteloos verschieten zijn van kruid, waaraan de heer Billault groote behoefte zal hebben, en men hoopt tevens dat het dagelijks te gemoet geziene antwoord van den Czaar dan te gelijker tijd in den Senaat zal kunnen worden voorgelezen. Op die wijze kon het Gouvernement toonen welke pogingen het ten gunste van Polen aanwendde en daarbij tevens wijzen op de resultaten die het verkreeg.

Die resultaten vreest men intusschen maar al te zeer, dat slechts negatief zullen zijn; de Keizer aller Russen zal beloften van toegevendheid en grootmoedigheid afleggen, terwijl zijne soldaten voortgaan met brandstichten en bloedvergieten in Polen, en onze Regering kiest bij slot van rekening nog de partij van de verdrukkers, terwijl zij, als de bitterste parodie op een beroemd geworden woord, zou kunnen zeggen: „Polen ligt te ver van ons af."

De heden ontvangen depêches zijn weder gunstig voor de insurgenten, maar zij blijven eenigermate verward. Men zegt dat generaal Mieroslawski Polen heeft verlaten, doch geenszins om rust te gaan nemen, maar om de toezending van wapenen naar de verspreide troepen te kunnen organiseren.

Kossuth heeft een manifest uitgegeven in het belang van Polens onafhankelijkheid, maar de autoriteit welke die groote patriot vroeger bezat, is thans zeer verminderd, zelfs onder zijne eigene partij. Men verwijt hem vooral zijne werkeloosheid gedurende den Italiaanschen oorlog, en niet minder dat hij bijstand schijnt aangenomen te hebben van Frankrijk en Italië; of laatstbedoelde beschuldiging gegrond is, kan ik onmogelijk verzekeren.

Bij het Wetgevend Ligchaam is heden de beraadslaging begonnen, en reeds ten einde gebragt, over de supplementaire credieten voor het dienstjaar 1862. Zoo als ik u voorspeld heb is de schending der constitutie dadelijk ter sprake gebragt. Een der afgevaardigden van de Katholieke oppositie, de burggraaf A. Lemercier, had op zich genomen daarover het woord te voeren. Voor het oogenblik weet ik nog geene bijzonderheden omtrent het in die zitting gesprokene; alleen hoor ik heden avond dat het er vrij onstuimig moet zijn toegegaan.

Men verzekert dat het ontwerp Senatus-Consult betrekkelijk Algerië, dat nog bij den Raad van State berust, eene wijziging heeft ondergaan na het daarover in dien Raad gesprokene door Prins Napoleon, die zelf een tijd lang aan het hoofd van het Ministerie voor Algerië en de Kolonien stond.

Prins Taouïra, zoon van Koningin Pomaré, is in Frankrijk aangekomen, om hier zijne opvoeding te voltooijen.

Onze gevolmagtigde minister bij het Hof van Griekenland, de heer Bourée, moet in de vorige week een val van zijn paard gedaan hebben, doch schijnt zich wel bezeerd te hebben maar niet in levensgevaar te verkeeren.

Nog altijd beweert men dat minister Fould volhardt in zijn voornemen om de stukken van de nieuwe Italiaansche leening niet op onze beurs te laten noteren; toch zal hij ten slotte wel moeten toegeven.

Gisteren heeft Z. M. in een bijzonder gehoor ontvangen mevr. de Russell, de weduwe van den kapitein ter zee, die te Vera Cruz den dood vond.

In de omgeving des Keizers moet men algemeen zeer ontevreden zijn op generaal Forey, dien men van talmen beschuldigt. Het jaargetijde van den *vomito* is op handen, en nog is Puebla niet genomen. Maar generaal Forey wil niets wagen en vooral het Fransche leger niet compromitteren. De grondoorzaak van zijne weifelende houding ligt in geenen deele bij hem, maar bij degenen die deze onverantwoordelijke expeditie hebben op touw gezet.

Er is hier weder een schandaal gebeurd, dat in niet geringe mate de aandacht bezig houdt. Vóór een paar dagen meldde ik u, op gezag van den heer de Villemessant, directeur van de Figaro, dat Edmond About zich zou in het huwelijk begeven met mej. Denain. Het blad had daarbij eenige piquante bijzonderheden omtrent de moeder medegedeeld, en de heer Henri Didier, die zeer intiem met haar is, ging met een geplombeerden wandelstok in de hand den heer de Villemessant opzoeken en bragt hem een slag in het aangezigt toe. Laatstgenoemde daagde hem uit, maar deze uitdaging werd van de hand gewezen, en daar de heer Didier afgevaardigde is, mag hij niet geregtelijk vervolgd worden, zonder toestemming van den Staatsraad.

Als nu het fraaije huwelijk van den heer About maar niet afspringt!

BELGIË.

In het dagblad de Grondwet van Antwerpen leest men het volgende:

„Men meldt dat Victor Hugo hoofdopsteller wordt van het Bulletin du Dimanche, dat te Brussel verschijnt. — Ja, het moet altijd een Fransche paljas zijn, die het Evangelie komt prediken. Op dien weg gaat de Belgische nationaliteit meer en meer verloren. Ziedaar de toekomst van ons land! Belgen! gij zult Voltaire kennen, en Rabelais, Rousseau, Pascal, Dumas en honderd andere vreemde afgoden, voor welke gij u op de knieën werpt. Maar gij zult Cats niet kunnen lezen, Vondel niet verstaan, Tollens niet bewonderen, Bilderdijk in al zijne grootheid niet kennen. Als men u Hooft en Huygens noemt, zult gij denken dat men van den bakker op den hoek spreekt," — enz.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 6 *maart*. — Eergisteren bragt de Koning een bezoek aan het Koninklijk kadetten-korps, bezigtigde de op het plein staande gerestaureerde marmeren standbeelden, die vroeger het Wilhelmsplein versierden, liet zich in de zaal der veldmaarschalken de kadetten die in het voorjaar bij het leger worden ingelijfd één voor één voorstellen, woonde daarna de exercitien en gymnastie-oefeningen en vervolgens het middagmaal bij. Later verleende Z. M. gehoor aan den generaal veldmaarschalk baron von Wrangel, en aan den eersten kamerheer der Koningin-Weduwe, graaf von Finckenstein, die op den genoemden dag zijn 50jarig dienstjubel vierde.

— De partij van den Vooruitgang heeft gisteren het militair wetsontwerp in overweging genomen. De groote meerderheid verklaarde zich tegen eene geheele verwerping, maar voor eene wijziging der hoofdpunten. Morgen worden de beraadslagingen voortgezet.

De commissie voor het budget uit het Huis der Afgevaardigden onderzocht gisteren het budget van finantien, en maakte daarbij de aanmerking dat de met de standsheeren gesloten verdragen uitgaven aan

---

DE WETENSCHAP DER ZAMENLEVING.

Met al zijn vernuft is de mensch toch in vele opzigten maar een dom dier, en het dier dat men Nederlander noemt is in de zaak die ik bedoel stellig niet beter dan de andere.

Een mijner goede vrienden werd door het lot gedreven in een pastorie, waar hij van louter boeren wordt omringd. De man is doordrongen van zijne roeping als pionier der beschaving en niet slechts volbrengt hij dus met groote naauwgezetheid zijne pligten als herder en leeraar, maar dagelijks zint hij op middelen om het lot zijner gemeentelingen te verbeteren. Met taai geduld brengt hij zijne plannen ten uitvoer, of ook wel niet, want zelfs het taaist geduld is niet altijd in staat den passieven tegenstand, dien men bij de lieden zijner streek — en nergens anders — vindt, te overwinnen. Intusschen hij stichtte een spaarbank, verbeterde het onderwijs, schiep een leesbibliotheek en nog een aantal andere zaken, en is er vrij wel in geslaagd zijn tijd te verdeelen tusschen zijne boeren en zijne boeken — eene vrouw heeft de stakkert niet. Veel tijd om aan zich zelf te denken schiet er dus bij hem niet over, maar somtijds heeft hij dien, en dan..... Och! dat heimwee naar de herinneringen van vroeger, dat onuitsprekelijk verlangen om eens een ander mensch te zien dan een boerenmensch. Vellen schrijft hij er over vol — het is de eenige veiligheidsklep voor zulk eene benaauwde ziel — en zendt ze mij, en brief op brief herhaalt het referein: was ik slechts in eene groote stad! met wie weet hoe diep een zucht ter neêr geschreven.

Dat leven op een dorp, voor iemand die in vroeger jaren sommige hebbelijkheden heeft opgedaan, als daar zijn behoefte aan een spiritueel gesprek, en eenige wetenschap aangaande andere dingen van den dag, dan die juist voorgevallen zijn in eene gemeente van 300 zielen, het heeft ontegenzeggelijk veel tegen. Verbeeldt u eens, dat gij *deze* courant ontvangt drie dagen nadat zij is verschenen, beduimeld en gekreukt door een kring van lezers in het naburige stadje, en in het laatste ressort door den bode, die ze u overbrengt, — dat ge u moet vergenoegen in eene revue beschouwingen te lezen over de Italiaansche zaak, als deze reeds een jaar uit het gezigt en wij reeds aan de Poolsche zijn, — dat ge geen boek kunt krijgen, zonder het te koopen van uw schraal toegemeten tractement! Treurig! Wat heeft men in de stad toch vóór! „Wat men voor heeft?" Ik ken een koopman dien het altijd voor den wind ging. De man kwam in eene brillante zaak, en onder zijn beheer is ze nog verbeterd. Hij heeft smaak en kunstzin, zijn huis is een paleis — een klein paleis, wij Hollanders houden van klein — schilderij aan schilderij bedekt de wanden, prachtige tapijten en prachtige meubelen versieren zijn salon, en de man zelf..... zit in een klein hokje, juist hoog genoeg om overeind te staan zonder hoed, en groot genoeg voor een dubbelen eikenhouten lessenaar. Op eene ongemakkelijk hooge kruk heeft hij al zijn geld verdiend, en indien hij 's avonds nog te schrijven heeft, en de boekhouder weg is, en 't zoo gezellig zou zijn indien zijne vrouw bij hem zat, met haar werk en een zingenden theeketel, daalt hij af naar zijn hol, waar voor vrouwen geen plaats is, en laat zijne wederhelft zuchten, over den man die nooit eens een uurtje voor haar over heeft.

Wat bragten wij het ver in de wetenschap der zamenleving!

Gij zijt een liefhebber van muziek, maar niet altijd. Ge mist er soms de regte stemming toe, en kunt niet van te voren bepalen of ge juist woensdag lust zult hebben eene opera te zien. Maar ongelukkig bevat bij u het begrip *genot*, ook het begrip *gemak*. Ge geniet niet, of althans slechts ten deele, wanneer ge een ganschen avond hangen moet tegen de balustrade van 't balcon, of in de loge genoodzaakt zijt met door den achter u geplaatsten stoel gebogen knieën te staan, om over het torenhooge kapsel der beide dames voor u heen te zien wat er toch voorvalt op het tooneel. Op het gevaar af dus van op den dag der voorstelling berouw te gevoelen over uw besluit, zorgt ge bij tijds voor eene plaats en hemel! welk eene plaats!

Hebt ge eene voorstelling van den schouwburg der middeleeuwen? Verbeeld u eene straat; aan 't eind er van is het tooneel opgeslagen, een ruw getimmerte met onveranderlijk decoratief, waarop men even onnoozel de woorden heeft geplaatst: *dit is een boom* en: *dit is een huis*, als onder aan den zoom van de kleederen der acteurs — actrices zijn er niet — *dit is Pyramus* en: *dit is Thisbe*. De toeschouwers zitten — als zij een bank hebben medegebragt — vóór het tooneel op den weg, de rijkeren bezien de zaak uit de open vensters der nabij gelegen huizen, de armsten zitten op het dak. En ons théâter? ...... heeft dezelfde distributie. Het decoratief is verbeterd, en de rol der acteurs staat niet meer op den zoom hunner kleederen maar op een gedrukt programma. Al het overige is hetzelfde gebleven. Het parterre — de naam duidt het nog aan — is de begane grond der straat voor het tooneel. Het balcon zijn de vensters der eerste verdieping, de loges de vensters der tweede, en de engelen, die vroeger op het dak zaten, zitten nu in den expresselijk voor hen vervaardigden bak. Het laatste is eigenlijk slechts half waar. Het vroegere tooneel, ingerigt naar de behoeften der geestelijke

de Staatskas veroorzaken, over welke de over te leggen rekeningen nader licht moeten verspreiden, terwijl de commissie het onderzoek dezer zaak door eene bijzondere commissie wil voorslaan. Omtrent andere gedeelten der begrooting, onder anderen het beheer der bergwerken en zoutgroeven betreffende, heeft de Regering zich tot nadere mededeelingen bereid verklaard.

Voorloopig schijnt men de dreigende binnenlandsche crisis als geëindigd te mogen beschouwen. Althans het Huis der Afgevaardigden keert met meer kalmte tot zijne gewone werkzaamheden terug.

— De Kreuzzeitung en andere dagbladen gewagen van naamlooze bedreigingsbrieven, welke aan de ministers von Bismarck en von Roon zijn toegezonden, en waarschuwen [illegible] regt tegen zulke onwaardige handelingen.

— In de gisteren gehouden vergadering van het gemeentebestuur werd de som van 88.000 thaler voor den bouw der eerste groote stads turnzaal ingewilligd. Zoo als vroeger is medegedeeld zullen, van lieverlede, nog vier andere soortgelijke zalen in deze hoofdstad gebouwd worden.

— Vorst Dolgorucki, Russisch luitenant-generaal en generaal-adjudant, en Vorst Gagarin, adjudant van den Grootvorst Michiel, zijn uit Petersburg hier aangekomen.

— Het niet officieel artikel van den Staatsanzeiger, de slotsom waarvan reeds per telegraaf is medegedeeld, luidt in zijn geheel dus: „Over de jongste voorvallen in het Groothertogdom Posen kunnen wij volgens officiële berigten het volgende mededeelen: Den 1 maart des avonds werd te Posen het telegrafisch berigt ontvangen dat sedert 28 februarij het overloopen van gewapende insurgenten naar Polen aanmerkelijk toenam; dat den 1 maart vroegtijdig eene afdeeling van 50 gewapenden uit de Wongrowitzer Kreits het zuidelijk gedeelte der Gnesener Kreits was overgetrokken en zich naar de boschrivier Powidz scheen te begeven. Dien ten gevolge ontving des avonds van dien dag het troepen-kommando te Gnesen bevel den 2 maart eene compagnie infanterie naar Witkowo te doen marcheren en gelijktijdig een detachement van 1 officier en 25 ruiters van het huzaren-regement uit Wrechen derwaarts te doen oprukken, om gemeenschappelijk de omstreken van Powidz en de grenzen te bewaken. Deze maatregel kon intusschen geen wezenlijk gevolg meer hebben, naardien, bij de zeer goede organisatie der insurgenten ook in die provincie, zij, deels afzonderlijk, deels in afdeelingen met wagens en te paard, welke tot acht mijlen ver toe aflegden, zich reeds vóór de aankomst der troepen in het uitgestrekte Powidzer woud hadden verzameld. Den 2 dezer verlieten zij het ter hoogte van Radlowo, en werden daar, ongeveer 400 man voetvolk en 100 ruiters sterk, benevens vele wagens met wapenen, door hunnen aanvoerder, zekeren graaf Wladislaus van Poninski, die vroeger aan den Hongaarschen opstand had deelgenomen en laatstelijk in Sardinische dienst stond, gemonsterd, waarna zij over de grens rukten. Deze insurgenten-kolonne, onder graaf Poninski, schijnt bij Mieczowina, in het Koningrijk Polen, nabij de grenzen, door Russische troepen aangevallen, verslagen en in het Powidzer woud teruggeworpen te zijn. Een zoodanig overschrijden der grenzen te beletten was, bij de geringe sterkte der in die streken aanwezige troepen, onmogelijk. Bij de in de geheele provincie Posen thans volledig voor een opstand voorbereide organisatie der Polen, bij de onder hen heerschende stemming, en bij het terrorismus dat de Poolsche partij thans werkelijk uitoefent, en de daardoor ontstane onzekerheid van alle inkomende berigten, is het volstrekt onmogelijk overal op den juisten tijd troepen naar alle punten af te zenden en alle verzameling van opstandelingen en overschrijding der grenzen te verhinderen, te meer omdat het buitengewoon sterk doorsneden en boschrijk terrein in het regerings-district Bromberg een opstand bijzonder gunstig is. Zal er dus een einde aan deze handelingen in die provincie gemaakt worden, dan blijft er niets anders over dan meer troepen zamen te trekken, en het terrorismus der werkzame Poolsche partij beslissend tegen te gaan."

— Ofschoon ook hier geen onvoorwaardelijk vertrouwen in het Frankforter blad L'Europe gesteld wordt, laat men echter de verzekering van dit blad niet onopgemerkt, dat de vertraging in het sluiten eener overeenkomst tot eene diplomatieke handeling niet aan Oostenrijk, maar aan Engeland te wijten is. Engeland, zegt L'Europe, wil in beginsel wel de diplomatieke interventie, maar wil den vorm daarvan afhankelijk van de gebeurtenissen in Polen maken, en den loop van deze afwachten, terwijl het Engelsch Kabinet bovendien geen besluit nemen wil voor na de aankomst van den Pruissischen Kroonprins, die, tot bijwoning van het huwelijk van den Prins van Wallis overkomende, de ophelderingen en beloften van Pruissen en Rusland medebrengen zal. Oostenrijk heeft in eene depêche van 27 februarij te Parijs medegedeeld dat het zich, zoodra de Westersche Mogendheden het eens zijn, bij deze zal aansluiten, mits men zijnen toestand als in de deeling betrokken Mogendheid in aanmerking neme.

Per Telegraaf.

LONDEN 7 Maart.

Uit de overgelegde stukken in zake het geschil met Brazilië blijkt dat de Koning der Belgen als scheidsregter is opgetreden.

Er worden toebereidselen gemaakt voor eene schitterende ontvangst van Prinses Alexandra, die tegen 12 ure verwacht wordt.

Tweede depêche.

Prinses Alexandra is hier ten twee ure aangekomen. De weg, dien de stoet heeft genomen, was prachtig gedecoreerd. Er heerschte eene geestdrift bij de bevolking, zoo als men maar zelden heeft waargenomen. Ongelukkig is het weder niet zeer gunstig.

BERLIJN 6 Maart.

Volgens brieven uit Warschau waren er slechts weinig menschen op de receptie, die bij den Grootvorst gehouden is op den verjaardag der troonsbestijging van Czaar Alexander. Er had ook geene illuminatie plaats.

De hoofden van den Poolschen opstand zijn verheugd dat er bij deze gelegenheid geene amnestie is afgekondigd.

Vysocki is benoemd tot opperbevelhebber der Polen aan den regteroever van den Weichsel.

BERLIJN 7 Maart.

De National Zeitung behelst een schrijven uit Warschau, waarin gezegd wordt dat er een gevecht geleverd is bij Kaluszyn, doch dat de uitkomst daarvan nog onbekend was.

De Dziennick heeft opgehouden te verschijnen.

De Bulletins berigten dat de Witte en Roode partij zich vereenigd hadden.

LEMBERG 7 Maart.

De Russen zijn naar Michow teruggetrokken. Het hoofdkwartier van Langiewicz bevond zich eergisteren te Gossez, alwaar nieuwe versterking voor de opstandelingen is aangekomen.

De oostelijke grenzen van Gallicië worden door de Russen streng bewaakt. Eene aanzienlijke legermagt rukt uit Bessarabië naar Polen.

POSEN 6 Maart.

Ten gevolge van het gevecht bij Slupia zijn 2000 Polen gevlugt op Pruissisch grondgebied. De Russen, die hen vervolgden, hebben op de grenzen halt gehouden. Terwijl men de Polen ontwapende, is een Pruissisch kapitein verwond. Onder de ontwapende Polen bevindt zich graaf Poninski.

WARSCHAU 6 Maart.

In het gevecht, dat op 2 dezer bij Mischkow heeft plaats gehad, zijn de opstandelingen, op het hooren van de eerste kanonschoten, uiteengestoven. Den volgenden dag is eene andere bende bij Karczow verslagen, met verlies van 100 man aan dooden. De troepen hebben den 4den bij Skala eene bende opstandelingen omringd, die bij deze gelegenheid 400 man aan dooden en gewonden op het slagveld lieten.

WARSCHAU 7 Maart.

Bij Piaskowa, Skala, Widarva, Mrzijglod en Karczew zijn de insurgenten-benden verslagen. De aanvoerders Bogdanowicz en Jasinski zijn doodgeschoten.

BRESLAU 7 Maart.

Een gisteren namiddag van Tarnowitz afgezonden telegram, door de Breslauer Zeitung medegedeeld, meldt dat de Russen, die den 26 februarij de grenzen waren overgetrokken, heden geëscorteerd door huzaren naar Kirschentin teruggeleid zijn.

De Russen waren in het bezit van hunne wapens gebleven.

KRAKAU 6 Maart.

De Czas zegt dat gisteren een gevecht tusschen Langiewicz en de Russen geleverd is, die uit Meihow waren aangerukt. De Russen vlugten naar Slomniki. Een gedeelte der afdeeling onder Langiewicz vervolgt hen; het overige staat bij Smargewice.

RAGUSA 6 Maart.

De muzelmannen van Kolasin hebben zonder aanleiding het Christendorp Bilopoglie aangetast, vele bewoners gedood en het vee medegenomen. De Christenen die den moord ontkomen zijn hebben de wijk in het gebergte genomen.

TURIJN 6 Maart.

De Opinione bespreekt het gerucht dat de nieuwe leening met het huis Rothschild te Parijs gesloten is, en zegt dat de Minister van finantien waarschijnlijk eene daarop betrekkelijke mededeeling aan de Kamer zal doen, maar voegt er bij hoe het nogtans onwaarschijnlijk is dat de Regering ten deze geen gebruik van het middel van openbare inschrijvingen zal maken. Immers, indien zij zich niet op het Land beriep, dan zou zij een wantrouwen aan den dag leggen dat jegens het Land niet geregtvaardigd is. Daar men echter van den anderen kant niet meer van het Land mag vergen dan het in staat is te geven, gelooft de Opinione dat de Regering de bijzondere met de openbare inschrijvingen verbinden zal.

TURIJN 7 Maart.

De Diritto behelst een beroep van Garibaldi op de dapperen van het Russische leger, en een brief van dien generaal aan Langiewicz, waarbij hij hem aanraadt den opstand over geheel het oude Polen uit te strekken. Gij zult dusdoende, voegt hij er bij, den tijd geven om de sympathie tot daden te doen overgaan.

ROME 4 Maart.

Mgr. Ferrari, minister van finantiën, wilde even als de kardinaal Antonelli zijn ontslag nemen. De Paus heeft dit echter geweigerd, omdat Z. H. het ministerie in zijn geheel wilde behouden, en heeft daarom van mgr. Pila, den minister van criminele zaken, geëischt dat deze den eersten minister voldoening zou geven.

De graaf Sachem, buitengewoon gezant van den Keizer van Rusland, is alhier aangekomen, belast met eene zending betrekkelijk Polen. De Paus en kardinaal Antonelli hebben hem nog niet ten gehoore ontvangen.

NAPELS 4 Maart.

De bende van Pilone is overvallen op het oogenblik dat zij zich aan een maaltijd wilde zetten, voor veertig personen aangerigt. Allen zijn het ontkomen, behalve één roover, die gekwetst was en naderhand doodgeschoten is.

MADRID 6 Maart.

De geruchten aangaande eene minister-crisis zijn ongegrond.

LONDEN 7 Maart.

Wegens de feestelijkheden geen beurs gehouden.

LIVERPOOL 7 Maart.

Katoen. 7000 b. zijn afgedaan. De markt verkeerde in eene betere stemming.

BERLIJN 7 Maart.

Rogge op lev. 44¼. — *Raapolie* 15, op lev. 14¼.

PARIJS 7 Maart.

Frankrijk 3 pc. 69.85; dito 4½ pc. —; Cred. Mobil. 1230. Fr. Oostenr. Spoorw. 516; Russ. dito 425. Spanje 3 pc. 49⅞; dito 2 pc. 45¼. Italië 70.15.

ANTWERPEN 7 Maart.

België 4½ pc. 99⅞; dito 2½ pc. —. Oostenr. Met. 5 pc. 64; dito Nation. 69¼; dito Cred. Act. 479. Spanje 3 pc. 49⅞; dito 2 pc. 45⅞. Cred. Guillou —.

BERLIJN 7 Maart.

Oostenr. Metall. 5 pc. 65¼; dito Nation. 5 pc. 71. Russ. Stiegl., 5de serie 90; dito dito 6de ser. 96½; dito 1862 5 pc. 92⅜; dito Nieuwe 3 pc. 59¼. Wissel Amsterd. 143⅛. Disconto —.

WEENEN 7 Maart.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 75.40; dito Nat. 5 pc. 81.80. Bank-Actien 818; Crediet-Actien 217; Loten 1860 —.—. Fr. Oostenr. Spw. 235. Wissel Londen ƒ 115.60. Disc. —.

FRANKFORT 7 Maart.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 64; dito Nation. 5 pc. 69⅛; dito Loten 1860 —. Spanje 3 pc. 49½; dito 2 pc. 46⅜. Wissel Weenen 101⅜; Disconto —.

HAMBURG 7 Maart.

Rusland N. 3 pc. 57⅛. Spanje 3 pc. 47; dito 2 pc. —. Vereinsbank —. Wissel Londen 13.03⅜. Dito Amst. 35.75. Disc. —.

MADRID 6 Maart.

Spanje 2 pc. 46.45; dito 3 pc. 51.45.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 7 Maart.

Ten behoeve van de commissie van toezigt over het vervoer van landverhuizers te Rotterdam is borgtogt gesteld, ingevolge art. 17 der wet van 1 junij 1861 (Staatsblad n.° 53), door de heeren P. A. van Es en Cie., alsmede door den heer P. E. Philip, en ingevolge art. 7 dier wet, door de firma Wambersie en Zoon, allen te Rotterdam.

Men verneemt dat het Z. M. heeft behaagd, door tusschenkomst van den heer G. J. Polak, HD. dank te doen betuigen aan den heer A. E. Gaster, staroste der Königl. Holländischen Israëlitischen Cultur Gemeinde te Bucharest, wegens de toezending van een gedicht op HD. verjaardag, waarvan vroeger melding is gemaakt.

'S GRAVENHAGE *7 maart.* — Naar men verneemt zal door den Pruissischen gezant alhier in de volgende week eene soirée dansante gegeven worden.

— Naar men verneemt zal het stoffelijk overschot van den graaf van Rechteren van Rosande, in leven secretaris van legatie van het Nederlandsche gezantschap, in de volgende week van Weenen naar de residentie worden overgebragt, ten einde op de begraafplaats Eik en Duinen ter aarde te worden besteld.

— Aanstaanden maandag zal de Gemeenteraad alhier eene vergadering houden, waarin o. a. zal worden behandeld het praeadvies van Burgemeester en Wethouders omtrent de exploitatie van den Koninklijken Franschen schouwburg.

— Naar men verneemt zal de beroemde pater Bernard, missionaris, zondag avond ten 7 ure in de Heilige Theresiakerk (Westeinde) eene redevoering houden bij gelegenheid der sluiting van de retraite der Vereeniging van den H. Vincentius a Paulo.

HAARLEM *6 maart.* — Omtrent de thans alhier geopende bloemen-tentoonstelling wordt het navolgende gemeld: Het aantal der ingezonden voorwerpen bedraagt meer dan 2000, waarvan meer dan de helft uit hyacinthen bestaat, en daaronder de schoonste en nieuwste soorten. Zeer zelden, of welligt nimmer te voren, is eene verzameling van dergelijke bolgewassen bijeengezien. Verder munten uit verzamelingen van amaryllis, crocus, cyclamen, sparaxis en andere bolgewassen, alsmede de tot opluistering ingezonden bloeijende planten. De tentoonstelling mag als bij uitnemendheid geslaagd worden beschouwd.

UTRECHT *7 maart.* — Op 26, 27, 28 en 29 dezer zal alhier gehouden worden eene tentoonstelling van planten en gewassen, door het genootschap voor Landbouw en Kruidkunde, afdeeling Utrecht.

MIDDELBURG *5 maart.* — Sedert eenige dagen ligt op de reede van Vlissingen een gedeelte van de Engelsche kanaal-flotille, en wel het schroeflinieschip Revenge, met 73 stukken en 850 man, gekommandeerd door een schout bij nacht, het bekend gepanserd fregat Warrior, van 1250 paardenkracht, met 700 man en 40 stukken, de ramschepen Resistance en Defense, elk van 16 stukken, benevens de schroefkanonneerboot Trincole, welke laatste dezer dagen met het Koninklijk jagt Victoria and Albert en het voormalig jagt Osborne naar Antwerpen opgestoomd was, werwaarts de andere schepen het door hunnen diepgang niet hadden kunnen volgen.

Bij heerlijk stil zomerweder had men in lang niet zulk een schoon schouwspel alhier gezien, doch zelfs de onpartijdigste Nederlander was treurig aangedaan, niemand kon een kreet van verontwaardiging onderdrukken, dat geen enkel Nederlandsch oorlogschip op die schoone reede lag om de Nederlandsche vlag, waarop men vooral in Zeeland zoo fier is, te vertoonen en aan de Engelsche de verschuldigde eer te bewijzen. Ontneemt men allengskens Vlissingen zijn standpunt in de marine en hare historie, bij zulke gelegenheid ziet men, dat het als eerste en voornaamste marine-station onmisbaar is. Menigeen vroeg, of er dan in andere havens van ons land, bij al de tonnen gouds die de marine jaarlijks vordert, geene schepen waren, die men herwaarts had kunnen zenden; men wist toch lang genoeg te voren, wat hier geschieden zoude.

Heden was het de dag, dat de aanstaande Kroonprinses van Engeland, 's namiddags ten 2 ure Antwerpen verlatende, op de reede van Vlissingen zoude ankeren, om aldaar te overnachten en des vrijdags om 12 ure de reis te vervolgen. Ten 3 ure kwam echter van den Engelschen kommandant het berigt, dat men door zoude varen, om elders te overnachten of in eens de Theems te bereiken. Het ontbrak natuurlijk niet aan personen die beweerden, dat zulks een gevolg was van het niet verschijnen van een of meer Nederlandsche bodems, om de vreemdelingen op de reede te recipiëren, en welke schepen men tot het laatste oogenblik scheen verwacht te hebben. Alleen het wachtschip lag in het dok met de Engelsche vlag aan den middenmast. Intusschen waren de Revenge en Warrior naar zee gestoomd.

Even 5 ure zag men den trein uit Antwerpen aankomen en onmiddellijk gaven de beide vestingbatterijen en de twee ramschepen het Koninklijk saluut van 101 schoten, zoodat men menigmaal geen der schepen zien konde door den geweldigen rook. Toen de Victoria and Albert het Engelsch eskader genaderd was, voer het statig en langzaam langs hetzelve, het dreef eigenlijk gezegd en het liefelijk weder veroorloofde, om op den wal duidelijk het Engelsch Volkslied te hooren, dat op de Resistance uitgevoerd werd. Dat de schepen rijk met vlaggen getooid waren en de manschappen in het want paradeerden is overbodig aan te merken. Een oogenblik vleide men zich nog dat het stoomjagt ten anker zoude komen, doch te vergeefs, het voer voorbij en daarbij werd alles verijdeld, wat men zich voorgesteld had van eene feestelijke verlichting van het geheel eskader, waarvoor alles voorbereid was geworden.

Bij zijne laatste stuiptrekkingen als marinestad heeft Vlissingen alles gedaan wat het konde; het heeft de Engelsche officieren goed ontvangen, hen op een bal onthaald enz. De meeste Engelsche officieren hebben ook Middelburg bezocht en aldaar een en ander met veel belangstelling bezigtigd. Voor de illuminatie waren verschillende feesttogten met stoombooten gearrangeerd, doch voor niets, Nederland mogt niet de eer hebben de Vorstelijke reizigers bij zich te zien overnachten.

KRUININGEN *5 maart.* — Gisteren ochtend heeft men, wegens ongevallen aan de ketels der machine te Hansweert, de water-bemaling, althans met dat werktuig, moeten staken. Gelukkig echter is des namiddags de nieuwe in de vorige week aangebragte locomobile gesteld en daarmede de uitpomping begonnen. Met grond vertrouwt men, dat zij thans niet zoo dikwijls zal gestoord worden. Ook is de saspunt door het maken van een aardendam van het eigenlijke kanaal afgescheiden, waardoor de hoeveelheid van het te verzetten water aanmerkelijk verkleind is. (G. C.)

Koninkl. en Ministeriële Besluiten, enz.

Bij 's Konings besluit is de hoogleeraar C. H. D. Buys Ballot benoemd tot rector magnificus der hoogeschool te Utrecht voor het akademiejaar 1863/64.

Bij Koninklijk besluit is, op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den 1sten luit.-kwartiermeester van het leger in Ned. Indie W. van Baasbank, thans met verlof hier te lande, met ingang van 1 april 1863, een eervol ontslag verleend uit Zr. Ms. militaire dienst, met toekenning van pensioen.

Tot regter-commissaris, belast met de instructie der strafzaken in het arrondissement Brielle, is benoemd de heer mr. S. H. Lette van Oostvoorne, regter in de arrondissements-regtbank te Brielle.

Volgens opgave van het Ministerie van Finantiën is aan de verschillende kantoren van 's Rijks accijnsen over de maand februarij jl. ontvangen aan suikeraccijns een bedrag van ƒ 136.919.56.

De audientie van den Minister van Oorlog zal op dingsdag den 10 dezer niet plaats hebben.

Marine en leger.

Ingevolge de wet van 15 augustus 1862 (St.bl. n.° 170), betreffende het daarbij vastgestelde tarief op de in-, uit- en doorvoer, zijn de militaire autoriteiten der legers door het Departement van Oorlog bekend gemaakt, dat voortaan geen vrijdom van inkomende regten zal worden verleend voor goederen welke ten behoeve van 's Rijks dienst in het buitenland aangekocht en alhier ingevoerd worden.

— Naar men verneemt zal de te Schoonhoven te bouwen infirmerie, onder toezigt van den 1sten luitenant der genie Koster, van het garnizoen te Delft, daargesteld worden.

Aanbestedingen.

Gisteren had ten Raadhuize te Delft de openbare aanbesteding plaats van het maken eener nieuwe brug

---

tooneelspelen of mysteriën, had ook drie verdiepingen, de hel beneden, de aarde in het midden, de hemel of het Paradijs boven, en onze engelenbak, het Fransche *Paradis*, is slechts de naam dier derde verdieping overgebragt op de plaats der toeschouwers, die vroeger op de daken zaten. Maar overigens is de zaak volmaakt dezelfde als vroeger, alleen met dit onderscheid, dat men toen de ruimte had, en nu op harde banken en ongemakkelijke stoelen, zoo digt mogelijk opeengepakt, te snakken zit naar den togt, veroorzaakt door de opgaande gordijn.

Wat is de wetenschap der zamenleving, toegepast op onze publieke vermakelijkheden, toch sterk ontwikkeld. In menig opzigt zijn wij er nog slechter aan toe dan de poorters der middeleeuwen.

Waart ge ooit, des namiddags ten 4 ure ongeveer, op den Dam te Amsterdam of in het eind der Kalverstraat? Van de hooge trappen voor de groote deur zonder huis — ge weet wel schuins tegenover het groote huis zonder deur — daalt een digte onafzienbare drom heeren, die zich in alle rigtingen, maar 'tmeest naar uwe zijde verspreiden, om eindelijk ter regter en ter slinker te verdwijnen in donkere ingangen, waarboven men leest café of societeit. Want de mensch is een gezellig dier, en drinkt graag een halfje onder zijn discours. Ontzettend prettig en aangenaam, die lokalen, zoo naauwkeurig gevolgd naar het model der voorvaderlijke pijpenlade, dat slechts 8 lieden van de 100 die er zich op 't oogenblik bevinden door de bedompte ruiten iets kunnen zien van de buitenwereld en allen puffen van den rook. Ontzettend aangenaam het diner, dat hierop volgt, tusschen vier blinde muren, verlicht met gas, aan tafeltjes zoo digt bij een geplaatst, dat Janus Haganus alle regelen der stuurmanskunst behoeft om u te kunnen bezeilen. En dan, die gerookte ossenrib, die straks begoten met gloeijend heete sous, zich moet vertoonen als versch gebraden vleesch! Waarlijk de wetenschap der zamenleving is zeer, zeer ver gevorderd. Wat weten wij — die geen t'huis hebben — ons uitstekend door combinatie van gelijksoortige behoeften en gelijksoortige wenschen alles te bezorgen, waaraan men nu eenmaal op zekere hoogte van ontwikkeling behoefte heeft.

Daartoe behoort ook goede lectuur, en wij leven niet op een dorp, waar wij niet combineren kunnen, maar in eene groote stad. Niemand heeft dan ook grooter bibliotheek, dan hij onmiddellijk behoeft tot handgebruik. Wat wij verder noodig hadden is door vereende krachten zamengebragt in ééne inrigting waar ieder gelijke regten heeft en men zich even gemakkelijk in een boek verdiept als zat men thuis bij 't hoekje van den haard of voor zijne eigene schrijftafel. Het heeft er iets van! Ga eens naar Londen 't Britsch Museum zien, of bestudeer bij Thackery (verscheidenheden van W. M. Thackery vertaald (uitstekend) door dr. J. C. van Deventer, Dordrecht P. K. Braat) eens de inrigting eener Engelsche societeit, en ik geloof dat gij het met mij eens zult zijn, dat onze Leesmusea, en societeiten en restaurants, nog veel van het buitenland kunnen leeren, en dat de wetenschap der zamenleving inderdaad nog op lagen trap staat.

Dit is het waar ik wilde zijn.

Wij, in onze groote steden, hebben voor, veel voor boven onze arme vrienden op een afgelegen dorp, indien wij onze krachten slechts behoorlijk wisten te combineren.

Gij bouwt u een huis, met alle mogelijke gemakken, maar er zijn een aantal gemakken die ge noodzakelijk missen moet, omdat gij niet rijk genoeg zijt ze te betalen, of er u, al waart ge rijk genoeg, de ruimte voor ontbreekt. Maar onder uwe 100,000 buren zijn er toch wel 50 of 25, of 10 die uwe inzigten deelen, die gelijke behoefte hebben als gij, en ge combineert u niet om, wat u alleen niet mogelijk is, gemeenschappelijk te volbrengen. Een enkel stukje grond, een strook blaauwe lucht achter uwe woning, welk een genot! En toch, wat is een tuin van 5 el in het vierkant, en het kon een lap zijn van 50 maal 25 el en uwe vrienden en nabestaanden kondt ge hebben als uwe buren, indien ge u maar niet à tête perdue wierpt in de armen van een of anderen bouwheer, maar met gelijkgezinden eene combinatie hadt gevormd. Ge gaat een nieuw Leeskabinet bouwen, Rotterdam! welnu, bedenk eens dat er binnen uwe muren zoo velen zijn, die gaarne hun lidmaatschap iets duurder zouden willen betalen, als ze er bij gemeenschappelijk vuur en licht vonden niet slechts goede lectuur, maar ook de gelegenheid om die zóó te gebruiken als zij 't op hunne kamer zouden doen, gelegenheid voor studie zelfs — o! die gemakkelijke schrijftafels van het British Museum, met de kalme rust die er heerscht in een lokaal waar welligt 500 menschen te gelijk zaten te arbeiden. Is 't een onbereikbaar ideaal, of zou men er kunnen komen met eenig overleg en een kleineren maatstaf? En waarom zou men er geene speelzaal vinden en eene billardkamer, en gezellige vertrekjes voor vriendschappelijken kout, en waarom geen eetzaal, waar men tusschen 3 en 6 ure beter spijs vond dan in een restaurant, en goedkooper dan aan een table d'hôte? Is het onmogelijk? Goed! maar dan staat de wetenschap der zamenleving toch nog op zeer lagen trap.

Vreest ge oppositie bij de dames, die het niet goed zouden vinden als de societeit zoo erg gezellig werd? Neem ze m...... Ik had daar haast eene onmogelijkheid gezegd. Gedecideerd! de wetenschap is nog in hare kindschheid.

Maar toch! lees Thackeray eens, eer ge aan 't bouwen gaat.

en het bouwen van een woonhuis, voor den directeur der algemeene begraafplaats, beide werken aan de noordelijke avenue dezer stad. Aannemer is geworden de heer J. den Braanker c. s. aldaar, voor de som van *f* 17,990.

— Den 5 dezer werd aan het provinciaal gouvernement te Haarlem, bij enkele inschrijving, in het openbaar aanbesteed: Het bouwen van eene school en onderwijzerswoning in de gemeente Haarlemmermeer; aannemer werd de heer J. Rutgers, te Aarlanderveen, voor *f* 12,719.

Regtszaken.

Gisteren is voor den Hoogen Raad bepleit de zaak van de algemeene commissie van liquidatie der zaken van de voormalige wees- en momboir-kamers, tegen de gemeente Gouda, tot afgifte van dertig obligatien, elk van *f* 1000, van de voormalige weeskamer aldaar. De algemeene commissie heeft zich voorzien in cassatie tegen een arrest van het Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland, oordeelende dat aan de algemeene commissie ten deze enkel toekomt eene vordering tot rekening en verantwoording, maar niet tot afgifte der obligatien. Voor de commissie is aangevoerd door de advocaten mrs. Delprat en van der Linden, dat het Hof door deze uitspraak heeft geschonden artt. 1, 2 en 4 der wet van 5 maart 1852 (Staatsblad n.° 45). Het cassatie-middel is bestreden in 's Hofs arrest voor de gemeente Gouda verdedigd door den advocaat mr. Blussé. Den 2den april zal door het Openbaar Ministerie in dit regtsgeding worden geconcludeerd.

Kerk- en Schoolnieuws.

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Oudewater ds. G. D. Kruyff, thans te Koudekerke; — op het eiland Marken de kandidaat A. G. Harger, en zulks wegens het bedanken van den kandidaat E. J. van Wisselingh, die toezegging van beroep naar Maasdam heeft ontvangen.

Aangenomen het beroep naar Oud- en Nieuw-Gastel (Noord-Brabant) door ds. G. de Bruin Pz., pred. te Kattendijke.

Bedankt voor het beroep naar de Zijpe, zuidelijk gedeelte (cl. Alkmaar), door ds. H. Prins de Jong, pred. te Opperdoes.

Van Boven-Hardinxveld (cl. Dordrecht) wordt aan de Kerkelijke Courant geschreven: Daar op de door den kandidaat C. de Wilde Cz. aangenomen beroeping tot predikant alhier, de vereischte approbatie voor 's hands niet kon worden verleend, wegens gerezen geschil omtrent de wettige zamenstelling van den kerkeraad, is aan genoemden kandidaat op zijn verzoek ontslag verleend, ten einde hem de gelegenheid niet te benemen om de roepstem der gemeente te 's Heer Abtskerke en Sinoutskerke (cl. Goes) op te volgen.

Necrologie.

Gisteren overleed te Leyden, na langzame verzwakking, zeer kalm, in den ouderdom van 84½ jaren, de hooggeleerde heer mr. Hendrik Willem Tydeman, ridder der orde van den Ned. Leeuw, lid van het voormalig Koninkl. Ned. Instituut en van vele andere geleerde in- en uitlandsche genootschappen, o. a. van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, van welke hij eerelid was. Hij was van den jare 1802—1803 als hoogleeraar in de regtsgeleerdheid werkzaam aan het athenaeum te Deventer, van 1803—1811 in dezelfde betrekking aan de hoogeschool te Franeker, van 1811 eindelijk tot 1848 werkelijk, en sedert rustend hoogleeraar in de dezelfde wetenschap aan de Leydsche hoogeschool. Voorts behoorde hij tot de leermeesters van Z. K. H. den Erfprins van Oranje, nu Koning Willem III, toen deze de hoogeschool bezocht. Aan zijne veelzijdige kundigheden en talrijke geschriften, zoo in het hoofdvak zijner studiën als bijzonder ook in die van de geschiedkunde en letterkundige historie, zal gewis door anderen uitvoeriger hulde gedaan worden. Bij zijne talrijke nog in leven zijnde leerlingen, vooral der Leydsche hoogeschool — en misschien nog bij enkelen van vroegeren tijd — blijft gewisselijk de nagedachtenis van den waardigen overledene in dankbaar aandenken. In zijn langdurig leven had hij ook ruimschoots gelegenheid om in andere betrekkingen, zoo in de kerk als in de maatschappij, nuttig te zijn, en maakte daarvan ook ijverig gebruik. (L. C.)

Ongelukken, Misdrijven enz.

Heden nacht ongeveer ten 1 ure is te Amsterdam brand ontstaan in een steenen put, waarin pik bewaard wordt voor de koolteerstokerij van de heeren Holzman en Sieburg, op het Zaagmolenspad buiten de Zaagbarrière. Door de werking van 5 spuiten was de brand ten 2½ ure gebluscht. Hij moet zijn ontstaan bij het openen van den put, door het vlam vatten van de daarin ontwikkelde gasstof. De stokerij heeft niets geleden; ongelukken aan personen overkomen zijn niet bekend geworden.

— De Oldenburgsche Regering heeft bekend gemaakt, dat den 31 augustus 1862, uit de woning van haren oom en tante F. G. Huesmann en A. L. F. Huesmann, te Damme, verdwenen is Agnes Huesmann, oud 9 jaren, lang ongeveer 4 voet, haar en oogen donkerbruin, wenkbraauwen zwart, voorhoofd laag, neus klein, gelaatskleur rood, aangezigt rond, gestalte ineengedrongen, kenbaar aan een likteeken aan het regter- of linkerzijde van het voorhoofd onder het haar. Kleeding: Indiaansch blaauwe japon, zwarte halsdoek en mutsje. Waarschijnlijk is het kind naar Holland vervoerd. Bij ontdekking wordt berigt verzocht aan het Departement van Justitie.

Kunstnieuws.

Tyroler Zanggezelschap.

Met veel lof werd door tal van buitenlandsche dagbladen achtereenvolgens gewag gemaakt van het Tyroler Zanggezelschap, uit het Zillerthal, bestaande uit den heer en mevr. *Holaus* en de heeren Gebr. *Meikl, Johanna en Max Rainer* en *S. Margreiter*, welk gezelschap verschillende Landen van Europa en ook Amerika bezocht en overal met het beste succes eene reeks concerten gaf, terwijl het zich aan onderscheiden Hoven bij herhaling moest doen hooren. Vóór eenigen tijd is dat gezelschap op de terugreis naar zijn Vaderland in Nederland aangekomen, en de Utrechtsche, Amsterdamsche en Haagsche bladen bragten hulde aan de verdiensten dezer zangers, toen zij zich in genoemde plaatsen hadden doen hooren. Zoo schreef een bevoegd beoordeelaar, die wekelijks het Dagblad van Zuidholland en 's Gravenhage, onder het opschrift „*de Haagsche Kunst- en Letterbode*," met eenige mededeelingen over de kunst verrijkt, in zijne laatste beschouwingen, dat het Tyroler Zanggezelschap het Haagsche publiek dezer dagen op een genre van kunst onthaalde, dat, mits op zóó aantrekkelijke en volmaakte wijze geschonken, zijne eigenaardige waarde heeft. „Het volksgezang," zoo schreef hij, „nog doortrokken van de frissche lucht der bergen, eenvoudig en gemoedelijk als de verschijning van die mannen en vrouwen in hun nationaal kostuum, ontleende dit maal vooral eene bijzondere bekoorlijkheid aan de volheid en zuiverheid der verschillende stemmen, aan het ensemble, waarmede zij de fijnste nuances deden uitkomen."

Met dit gevoelen kunnen wij ons geheel en al vereenigen, nadat wij gisteren avond in de gelegenheid waren in de zaal *de Maas* bij den heer *Leygraaff* de Tyroler zangers te hooren. Vóór hunne afreis zullen zij daar nog twee concerten geven, de bijwoning waarvan wij wel kunnen aanraden.

In de *Delftsche Courant* leest men het volgende:

„De laatste der nog in théâterdienst werkzame Tooneelkunstenaars, door wie, den 22 Junij 1831, onze Stadsschouwburg — met *de Advocaten en Voorheen en Thans* — werd ingewijd, is de heer *J. W. Hammecher*, die, in 1801 geboren, op negenjarigen leeftijd, voor het eerst, te Rotterdam, met de kinderrol van Jacques, ten tooneele verscheen, in het lieve blijspel *de Ketellapper van St. Flour*. Vervolgens bleef de achtenswaardige artist onafgebroken 39 jaren lang met onderscheiding werkzaam aan den Zuid-Hollandschen schouwburg, zoo wel als acteur gelijk ook als regisseur, in welke beide betrekkingen hij met grooten bijval *gecreëerd* heeft, onder vele andere rollen, *Hinko* (de Vrijknecht), *Turlututu* (de Pijper des Konings van Pruissen), de *Schaterlach*, maar vooral de befaamde *Straatjongen (Gamin) van Parijs*. Het is met die rol dat de heer *Hammecher* even als onlangs te *Rotterdam* en te *Utrecht*, nu ook te *Delft* voor goed van het eigenlijke théâter-terrein aftreden wil, waarop hem steeds opregtgemeende toejuiching met warmte werd gebragt. — Speelde mlle. *Mars* in meer dan 60jarigen ouderdom met de grootste naïveteit en het hoogste talent nog de dartele soubrette, zeker, men mag den beneficiant van aanstaanden woensdag avond den lof niet onthouden dat ook hij — gelijk het den echt dramatischen kunstenaar kenmerkt — zoowel van den oude een knaap als omgekeerd van den jongeling een grijsaard weet te maken, en alzoo onvoorwaardelijk hier ter stede, niet minder dan elders bij zijn afscheid, zal kunnen rekenen op de belangstellende deelneming en waardering van ons tooneellievend publiek."

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Zaturdag 7 Maart.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over het wetsontwerp tot regeling van het

middelbaar onderwijs,

en wel over art. 14 en het daarop voorgestelde amendement van de heeren Heemskerk en Cool, strekkende om het *verpligtende* der bepaling tot oprigting van burgerscholen in gemeenten boven de 10,000 zielen, meer afhankelijk te stellen van den Gemeenteraad.

De heer *van Loghem* erkent de bevoegdheid der Regering om aan gemeentebesturen de verpligting op te leggen, zorg te dragen voor het volksonderwijs, waaraan wezenlijke behoefte bestaat, maar helt over tot aanneming van het amendement, omdat het voorstel der Regering een onbepaalden maatstaf aanneemt, en wenscht der Regering vrijheid te laten, dispensatie te geven van het bezoek der dagschool.

De heer *de Meester* acht in dit artikel wantrouwen gelegen ten aanzien der gemeentebesturen. De Grondwet gedoogt z. i. niet, dat aan de gemeentebesturen eene verpligting worde opgelegd. Wordt het artikel aangenomen, dan blijft er niets over van de zelfstandigheid der gemeentebesturen. Hij zou liever art. 14 in den geest zien van het amendement dan gelijk de Regering het heeft voorgedragen. Hij heeft tegen dit amendement bedenkingen, vooral wat betreft de bevoegdheid, aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs gegeven. Hij vraagt echter of de dwang, dien dit amendement uitoefent, in de uitvoering niet grooter zal zijn dan die van het ontwerp? Spreker zal stemmen voor het amendement, doch zijn amendement zou zijn het geheele artikel te doen vervallen.

De heer *van Lynden* begrijpt niet waarom, indien de behoefte bestaat in gemeenten *boven* de 10,000 zielen, de Regering niet overtuigd is dat zij eveneens bestaat in gemeenten *beneden* de 10,000 zielen. Ook heeft hij bedenkingen tegen de in het amendement voorkomende verbinding van de burgerschool aan de lagere school.

De heer *van Heemstra* heeft bedenkingen van financiëlen aard tegen dit artikel. Men heeft jaren lang geklaagd over den drukkenden nood der gemeenten en nu beoogt dit ontwerp dien te verzwaren.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* verdedigt het artikel. Wordt niet eenige verpligting op de gemeenten gelegd, dan zal het maar al te zeer te vreezen zijn, dat de oude teekenscholen van vorige eeuwen zullen bestendigd worden. De Min. ontwikkelt dat het amendement grooter dwang op de gemeenten legt dan het artikel. Immers welke dwang is grooter, die der wet of van het Koninklijk bevel, op grond van het verslag van den inspecteur? De Min. betoogt, dat het hier niet uitsluitend een gemeentebelang, maar een algemeen belang is. Het geldt hier de opleiding der klasse van ambachtslieden en kleine landbouwers. Laat men het nu enkel op de gemeenten aankomen, men zal telkens afstuiten op de financiële bedenkingen en men zal al ligt de behoefte minder dringend erkennen. Als men zegt: de gemeenten zullen het zelve wel doen, dan vraagt de Min.: wat is van wege het gemeentebestuur van Amsterdam zelf gedaan tot voorziening in deze dringende behoeften? Overal is schier niets gedaan in vergelijking met de bestaande en erkende behoefte. Ook ontkent de Min. dat de grens willekeurig is gesteld, vermits zij steunt op de lijst der gemeenten. Gemeenten, die 9000 tot 10,000 zielen tellen, zijn niet meer dan vijf in getal, en daarom is de maatstaf van 10 000 als grens aangenomen.

De Min. treedt daarna in eene breede kritiek van het amendement. *In elke gemeente wordt eene burgerschool, hetzij dag- of avondschool, of beide opgerigt.* Waarom dag- *of* avondschool? De Regering wil dag- *en* avondschool.

Indien de Gemeenteraad de oprigting eener burgerschool bepaalt. Wat bedoelt spr. met burgerschool? dag- of avondschool of beiden?

Indien hij tot de oprigting besluit, bepaalt hij of deze aan eene school voor lager onderwijs zal worden verbonden, dan wel ingerigt voor hen, die lager onderwijs hebben genoten. Is de tegenstelling niet onjuist? Het ontwerp wenscht twee klassen, twee cursussen in te voeren. Op de klasse der lagere school zal eene klasse zijn van middelbaar onderwijs. Maar wat wil het amendement? Het wil het onderwijs doen ineen loopen, doen zamenvloeien. Dat was nooit het denkbeeld der Regering.

Die lager onderwijs hebben genoten. Is dat billijk? Mag de school ook niet worden ingerigt voor hen, die, om welke reden dan ook, geen lager onderwijs hebben genoten?

Ook kan hij bepalen enz. Zoodanige bepaling miskent de bestemming der burgerschool en het karakter der wet. Het bezoek der lagere school zal niet vermeerderen door herhalingslessen op de burgerschool te geven. Op deze wijze zou noch de lagere, noch de burgerschool haar doel bereiken.

Op de burgerschool. Al wederom, wat bedoelt spreker dag- of avondschool of beiden?

Doet de inspecteur daaromtrent verslag, indien hij de oprigting noodzakelijk acht. Maar hangt dan niet het Gouvernement en de Koning af van de voordragt van den inspecteur?

Kan die oprigting worden bevolen. Volgens welk programma bevolen? Art. 21 bevat het programma, dat de verpligte scholen verbindt. Laat men nu de verpligte scholen vervallen, dan valt ook de bindende kracht van het programma weg.

Eindelijk toont de Minister aan, hoe ook de wijzigingen, door de heeren Heemskerk Az. en Cool op artt. 24, 32 en 37 voorgedragen, tegen het stelsel van het ontwerp aandruischen.

De heer *Groen van Prinsterer* bestrijdt het artikel.

De heer *Heemskerk Az.* verdedigt zijn amendement. Boven alles geldt bij hem het bezwaar, ontleend aan art. 140 der Grondwet, dat aan den Raad de regeling en het bestuur van de huishouding der gemeente wordt overgelaten.

Spr. herinnert dat de vergelijking met de wet op het lager onderwijs mank gaat. Dat onderwijs is het uitvloeisel van het grondwettig voorschrift, dat overal van overheidswege lager onderwijs zal worden gegeven. Dit is voor het middelbaar onderwijs niet voorgeschreven en te dien aanzien kan de wet zich bloot bepalen tot eene politie-wet. Het is waar, het geldt hier eene zaak van groot Rijksbelang, maar dan moet ook de Staat deze zaak bekostigen. Ten andere meenen de voorstellers van het amendement dat, wat er ook zij van het opleggen van den financiëlen last, de Gemeenteraad eerst moet delibereren en oordeelen over de behoefte. Spr. erkent dat Amsterdam heel weinig gedaan heeft, maar geeft als reden daarvoor op, dat het weinig behoefde te doen, omdat veel is gedaan van de zijde van bijzondere ondernemingen. Spr. blijft van oordeel, dat de Regering te veel let op symmetrie en weêrspreekt breedvoerig de kritiek van den Minister op het amendement, terwijl hij van oordeel blijft dat de maatstaf van 10.000 zielen geheel willekeurig is.

De heeren *Heemskerk Az.* en *Cool* brengen daarop eene wijziging in hun voorstel, om namelijk uit de tweede zinsnede te doen wegvallen de woorden: „of wel ingerigt voor hen, die lager onderwijs hebben genoten."

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* brengt eene wijziging in het artikel, strekkende om in de tweede zinsnede achter de woorden: *te rekenen ware*, te voegen de woorden: „*of in de behoefte op andere wijze voorzien zij.*" Die wijziging strekt tot een nieuwen waarborg dat de gemeenten niet boven hare krachten zullen worden gedrukt.

De heer *van Heemstra* stelt alsnu voor als amendement, de eerste alinea van art. 14 aldus te lezen: „In elke gemeente, *waar Wij het noodig oordeelen*," in plaats van de woorden: *waar de bevolking tien duizend zielen te boven gaat.* Spreker voegt er niet bij: *voor Rijks rekening*, want als het onderwijs niet ten laste van anderen komt, dan eerst komt het voor rekening van den Staat, die de oprigting beveelt.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* beantwoordt breedvoerig den heer Heemskerk Az. Vooral noemt de Minister niet het beroep op art. 140 der Grondwet. Indien dat beroep opging, dan zou in het geheel geene enkele regeling kunnen worden gemaakt, waarbij niet eenigzins op de zelfstandigheid der gemeentebesturen werd inbreuk gemaakt. Wat het amendement van den heer van Heemstra betreft, de Minister wil er zich niet bepaald tegen verzetten, maar zou de aanneming daarvan beschouwen als het oordeel der Vergadering, dat de last nog niet door de gemeente kan worden gedragen.

De heer *de Meester* verdedigt het amendement van den heer van Heemstra. Hij moet ook opmerken, dat deze scholen vooral dienen voor kleine landbouwers, maar in de gemeenten, door den Minister genoemd, worden juist deze niet aangetroffen.

De heer *van Nispen* bestrijdt het amendement, vermits dit onderwijs is van uitsluitend gemeentebelang.

De heer *van Bosse* keurt mede het amendement af, omdat ook de schatkist van het Rijk niet mag uitgeput worden en omdat men niet vergeten mag, dat die schatkist de gemeene beurs is, waartoe al de ingezetenen bijdragen. Het is niet te ontkennen dat de gemeenten, waar die scholen zullen worden opgerigt, het eerst daarbij worden gebaat.

De heer *Cool* zegt, dat zijn hoofdbezwaar tegen het artikel was de maatstaf van 10,000 zielen.

De heer *van Lynden* doet nog eene enkele vraag tot den Min., namelijk wat de Regering bedoelt met de verbinding van het middelbaar met het lager onderwijs.

De heer *van Loghem* bestrijdt het amendement van den heer van Heemstra, omdat de Rijksscholen tot groote kosten zullen leiden.

De heer *van Heemstra* constateert dat de Minister, als de Vergadering zijn amendement aanneemt, de wet in dien zin zal uitvoeren en wederlegt den vorigen spr.

De heer *van Bosse* verklaart zich op nieuw met kracht tegen het amendement, dat aan iederen tijdelijken Minister de bevoegdheid zal geven, het Rijk te bezwaren zooveel als hij goedvindt. Hij komt ten sterkste op tegen die zucht om steeds nieuwe lasten op het Rijk te leggen, waarbij men geheel voorbij ziet, hoe moeijelijk het is de inkomsten van den Staat bijeen te krijgen.

De *Minister* beantwoordt den heer van Lynden, waarna de beraadslagingen worden gesloten.

De amendementen worden in stemming gebragt.

Het amendement van den heer van Heemstra wordt *verworpen* met 46 tegen 16; dat van de heeren Heemskerk Az. en Cool met 35 tegen 28 stemmen.

Art. 14, in stemming gebragt, wordt *aangenomen* met 36 tegen 27 stemmen.

Tegen de heeren: van Wintershoven, van Diggelen, Noithenius, Cool, Lycklama, van der Poel, de Meester, van Heemstra, van Lidth de Jeude, Dirks, van Lynden, Heemskerk Az., Mijer, Groen, van Goltstein, Hoekwater, van Asch van Wijck, van der Veen, Wijbenga, Godefroi, van Voorthuysen, Poortman, Schimmelpenninck, van Heiden Reinestein, Begram, van Foreest en de Voorzitter.

Art. 13 wordt daarop zonder stemming *aangenomen*.

Hierna komt in behandeling art. 11 (onderwijs der zee- en landmagt), en het door den heer van Eck voorgestelde amendement om het onderwijs in de zee- en landmagt bij eene afzonderlijke wet te doen regelen.

De *Minister van Marine* zegt dat zijn ambtgenoot voor Oorlog door ongesteldheid verhinderd is in de Kamer tegenwoordig te zijn, doch hem heeft verzocht de Kamer te verzoeken, zich met het amendement niet te vereenigen. — De heeren *van Diggelen* en *van Mulken* bestrijden het amendement: de eerste spreker omdat dit onderwijs van Rijkswege in eene Rijks instelling moet worden gegeven, en het onderwijs moet afwisselen; de tweede spreker op vele gronden, maar vooral omdat z. i. dan ook een onderzoek zou worden ingesteld naar de bekwaamheid en zedelijkheid van de officieren. — De heer *van Eck* antwoordt dat het niet zijne bedoeling is, het militair onderwijs *niet* op Rijks instellingen te geven, maar dat het de vraag is, of de Vertegenwoordiging dit onderwijs zal regelen, dan of de regeling alleen aan de Uitvoerende Magt zal zijn overgelaten. De gronden, door den heer van Mulken aangevoerd, komen spr. van geen belang voor, omdat het niet de bedoeling van spr. is de waarborgen, hier in het middelbaar onderwijs opgenomen, ook toe te passen op het militair onderwijs, maar alleen in eene afzonderlijke wet dat onderwijs, behoorende tot het middelbaar onderwijs, te regelen.

De heer *van Diggelen* handhaaft en adstrueert nader zijn gevoelen. — De heer *van der Linden* betoogt dat art. 194 der Grondwet wettelijke regeling van het middelbaar onderwijs voorschrijft. — De *Minister van Marine* merkt aan dat in dit geval zeer zeker het amendement overbodig is, dat, nog door den heer van Eck verdedigd, wordt *verworpen* met 48 tegen 11 stemmen. *Voor* de heeren: van der Linden, Kerstens, Mens onides, Kingma, van der Poel, Westerhoff, van Heukelom, van Goltstein, van Kerkwijk, van Eck en Zijlker. Art. 11 is daarop zonder stemming goedgekeurd en de zitting gescheiden tot maandag ochtend, elf ure.

Na de pauze heeft de Voorzitter mededeeling gedaan dat is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van een wetsontwerp tot verdaging van het tijdstip van invoering der nieuwe wettelijke inrigting. — Naar de afdeelingen verzonden.

Heden is rondgedeeld een gewijzigd ontwerp van wet, houdende voorzieningen van het novaal tiendregt van het Kroondomein enz. en regelende het beheer der Kroondomeinen. De eerste alinea van het nieuwe artikel handhaaft het Kroondomein in het genot van de opbrengst der tienden, waarvan het thans bezit en genot heeft.

Ingezonden Stukken.

In de Nieuwe Rott. Courant van 4 Maart jl., n.° 63, vond ik de mededeeling dat bij de afgeloopen Verkiezing door de tegenstanders van den heer *Viruly Verbrugge* eene schandelijke manoeuvre is gebezigd, die de algemeene afkeuring in hooge mate verdient. Die manoeuvre bestaat in het doen rondbrengen aan de huizen van briefjes, waarin men verzocht werd te stemmen voor Viruly *van der Brugghen*, natuurlijk om de kiezers in de war te brengen.

Ik deel volkomen de regtmatige verontwaardiging die eene dergelijke handeling in het eerlijk gemoed van den Redacteur der Nieuwe Rotterdamsche Courant moet hebben opgewekt, en verlang niets liever dan in de gelegenheid te worden gesteld den dader op te sporen en zoo mogelijk aan de kaak te stellen. In dit voornemen word ik intusschen verhinderd door de omstandigheid dat noch ik noch een mijner vrienden een strooibriefje als het bedoelde hebben ontvangen. Dit feit laat zich gemakkelijk verklaren, daar de ontwerper van het Machiavellistische plan teregt zal hebben begrepen dat het onnoodig was zich bij *ons* te vervoegen, wetende dat wij een afschuw hebben van alle deloyauteit, zij het dan ook in zake van Verkiezingen; maar mijne navorschingen worden daardoor onmogelijk.

In de overtuiging dat het den Redacteur der N. R. C. te doen was om den dader van het feit te brandmerken en niet al de tegenstanders van den heer Viruly Verbrugge, die er gansch onschuldig aan zijn, noodig ik hem uit mij de middelen te verschaffen om dat doel te bereiken en den ontwerper van het oneerlijke plan te ontmaskeren. Daartoe behooren in de eerste plaats in mijne handen te worden gesteld eenige exemplaren van het bedoelde strooibriefje, met opgave van de namen der Kiezers, aan wie ze *vóór* de stemming bezorgd zijn, en beleefdelijk noodig ik hem uit, deze aan het Bureau der Rotterdamsche Courant te bezorgen, waar men die wel voor mij in ontvangst zal willen nemen.

Het zal den Redacteur der N. R. C. wel niet moeijelijk zijn mij die te verschaffen. De publieke moraliteit eischt dat deze zaak tot klaarheid worde gebragt.

X.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 7 Maart.

OVERLEDEN: C. J. van Eyk, d., 1 j. — C. Velthuyzen, d., 2 j. — T. Visser, z., 1 j. — E. S. Cohen, man van B. Levi, 71 j. — J. de Meiker, z., 4 m. — J. W. H. Fiedler, d., 10 m. — C. Mannee, man van A. Kelman, 65 j. — J. Huibrechts, d., 1 j. — F. H. Steeneken, z., 2 j. — D. P. Macor, z., 1 m. — D. A. van Ette, d., 1 j. — A. C. de Klerk, d., 6 j. — C. H. Riemslag, wed. W. H. van Leuven, 66 j. — A. C. Graaf, d., 2 j. — M. de Groot, d., 5 j.

BEVALLEN: C. Jacobs, geb. Linse, levenl. z. — S. van Bommel, geb. Schiltman, z. — W. J. D. van Akelijen, geb. de Meijer, z. — J. Sol'eveld, geb. Jansen, d. — E. Reijers, geb. Sluis, d. — W. de Haas, geb. de Klepper, z. — M. de Roo, geb. Walraven, d. — H. van Bueren, geb. Knap, d. — J. G. de Graaff, geb. Snell, z. — J. C. Hoogenboom, geb. Willebrants, z. — J. M. Gordijn, geb. van Niel, z. — H. C. van der Tak, geb. Buytendijk, z. — M. van der Zijde, geb. den Toom, z. — C. Dinkelaar, geb. Hüver, z. — A. de Rooze, geb. de Roos, z. — R. Oesterman, geb. van Emrik, d. — P. Klingen, geb. Kooyman, d.

ONDERTROUWD: T. van Hezel, wedr., 52 j., met M. Steenbakkers, jd., 36 j. — G. Hoogwinkel, jm., 25 j., met J. Spoybroek, jd., 22 j. — J. Pols, jm., 37 j., met A. J. Wilkens, jd., 23 j. — P. Struyk, jm., 29 j., met A. Ruimschoot, jd., 21 j. — J. W. Boulonois, jm., 24 j., met M. A. van Straten, jd., 24 j. — G. Raadtgever, jm., 23 j., met A. J. E. Keulemans, jd., 20 j. — L. van Kesteren, jm., 28 j., met M. G. H. Schupper, jd., 23 j. — W. L. Groeneveld, jm., 34 j., met W. M. Le Noble, jd., 35 j. — J. M. Cuyedo, jm., 26 j., met E. C. J. Dreijer, jd., 26 j. — B. Snijder, wedr., 46 j., met L. van den Tempel, jd., 20 j. — N. de Rooy, jm., 23 j., met M. Bruynse, jd., 19 j. — S. Stad, jm., 21 j., met J. Stad, jd., 19 j. — J. B. Vervorst, jm., 23 j., met M. M. C. Alleman, jd., 23 j. — P. van Ophemert, jm., 25 j., met D. Bliek, jd., 37 j. — C. D. Weeber, jm., 23 j., met J. M. Grijkenhout, jd., 23 j. — A. Rieck, jm., 38 j., met M. Lots, jd., 38 j.

Beursberigten.

ROTTERDAM 7 Maart.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl... Werk. Schuld 2½ pCt.		63⅜	63½	63⅜
„ Handel-Maats. 4½	„	140¾	resc.	
Portugal.. Oblig. 1856/62. 3	„	45 13/16	45⅞	45¾
Rusland .. Obl. St. 1855. 5	„	90⅜		
„ d.° Spw.-Ad..	„	199¾	200	
Oostenr... Obl. in Metall. 2½	„	31⅛	31 3/16	31 3/16
„ dito dito 5	„	60¾	60 13/16	60 13/16
„ Nieuwe, Amst. 5	„	80½		
„ d.° Nationale. 5	„	65¾	65 15/16	65 15/16
„ Priorit. Loten.	*f*	137½		
Fr. Oost. Spw. bij Hope	*f*	130¾		
Mexico... Obl. 3	„	30 11/16		
Illinois...... Obl. 7	„	78		
Turkije... Binnenl...... 6	„	38¾		
Amerika, Vereen. Staten 5	„	63	63¼	63
„ dito 6	„	66¾		

Bij matigen handel toonen de meeste fondsen een geringen teruggang van prijs aan.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
A. J. DE JONGH, *Secretaris*.

Laatste prijzen ten *drie* ure: Rusl., Spw.-Ad., *f* 200. Oostenr., Metall., Oude, 5 pc., 60¾, 15/16; dito Nation., 5 pc., 65 15/16. Amerika, Vereen. Staten, 5 pc., 63⅛; dito dito, 6 pc., 67. Mexico, Oblig., 3 pc., 30 9/16, 11/16, 5/16. Grenada, Gest., 14⅛.

AFSLAG.

Het **HUIS** en **ERVE**, ingerigt tot eene **Smederij**, aan de westzijde van de Lange Baanstraat en uitkomende aan den Slagtersgang te Rotterdam, wijk 10, n.° 315, hetwelk op Woensdag den 4den Maart 1863, ten overstaan van den Notaris *VAN MEUKEREN* te Rotterdam publiek is geveild en alstoen in bod is gekomen op *f* 3050, zal op Woensdag den 11 Maart 1863 des namiddags ten 5 ure, ten overstaan van genoemden Notaris, in het Notarishuis te Rotterdam, publiek worden **Afgeslagen** en **Verkocht.**

De **DUBBELE**

KOREN-WIJNBRANDERIJ,

met ZOLDERS, KORENKELDERS en LOODS en daarnaast gelegen **WOONHUIS** met **TUIN** en **ERVE**, aan de westzijde van de Oude Haven te Delfshaven, benevens de **2/17 AANDEELEN** in den Steenen WIND-MOUTMOLEN en ERVE, genaamd **„de Hoekmolen,"** en nog de **2,19 AANDEELEN** in den Steenen WIND-MOUTMOLEN en ERVE, genaamd **„de Distilleerketel,"** op II. Vrijdag door de Notarissen *PAATS & NIERSTRASZ* te Rotterdam en *VAN STIPRIAAN LUISCIUS* te Delfshaven, in het Societeitsgebouw AMICITIA, aan de Kolk te Delfshaven geveild, zullen op Vrijdag den 13den Maart 1863, des namiddags ten 5 ure, door genoemde Notarissen, ter zelfder plaatse, worden **Afgeslagen.**

Het geveilde staat in trekgeld op *f* 20 200.

Het WINKELHUIS,

met **BOVENWONINGEN** en **ERVE**, aan het Hang, benevens de **Drie PAKHUIZEN** met **ZOLDERS** en **ERVEN**, aan de Kikkersteeg te Rotterdam, op II. Donderdag door de Notarissen PAATS & NIERSTRASZ, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar Geveild, zullen op Donderdag den 12 Maart 1863, des namiddags ten 5 ure, door genoemde Notarissen, ter zelfde plaatse worden **Afgeslagen.**

De Onroerende Goederen,

welke op II. Donderdag door de Notarissen PAATS & NIERSTRASZ in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, zijn Geveild, en bestaande in: 1°, een Dubbel **PAND** en **ERVE**, aan de Hoogstraat en Boerensteiger; 2°, een **HUIS** met **BOVENHUIS** en **ERVE**, aan de Oostmolenstraat; 3°, een **PAKHUIS** met **ZOLDERS** en **ERVE**, aan de Kaptein Niemansteeg; 4°, en een **HUIS** met **BOVENWONINGEN** en **ERVE**, aan de Breedstraat, alles te Rotterdam, zullen op Donderdag den 12 Maart 1863, des namiddags ten 5 ure, door genoemde Notarissen, ter zelfder plaatse, worden **Afgeslagen**, en wel de Perceelen N.s 2 en 3 eerst ieder afzonderlijk en dan gecombineerd.

Openbare Vrijwillige

VERKOOPING.

De Notarissen *DALEN, LAMBERT en VAN WIJNGAARDEN*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, die daartoe door de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam zijn gemagtigd, zijn van meening om op Woensdag den 15 en 22 April 1863, telkens des voormiddags ten 10 ure, ten Huize of Herberge van **Adrianus Dekkers**, aan het Kralingsche Veer te Kralingen, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:

De volgende

ONROERENDE GOEDEREN,

allen onder de Gemeente KRALINGEN, te weten:

Een extra hecht, sterk, net betimmerd en goed ingerigt **HEERENHUIS**, geteekend C. n.° 112, met grooten welaangelegden **TUIN**, KOEPEL en **ERVE**.

Verhuurd met na te melden Koetshuis tot ultimo October 1865, voor *f* 400.— 's jaars.

Een hecht, sterk, voor weinige jaren nieuw gebouwd **HUIS**, ingerigt tot **Logement** en **Uitspanning**, geteekend C. n.° 113, met KOETSHUIS, STALLING of WAGENSCHUUR, **ERVEN** en **GROND**.

Verhuurd, met uitzondering van het Koetshuis, tot ultimo April 1865, voor *f* 350.— 's jaars.

Vier **HUIZEN** en **ERVEN**, geteekend C, ns. 116, 117, 120, 122, 123 en 124.

Verhuurd per week en per 3 maanden, te zamen voor *f* 374.40 's jaars.

Twee Akkers **BOUWLAND**.

Verhuurd tot November 1863, voor *f* 14.— 's jaars.

Alles aan en bij den ander aan het Kralingsche Veer.

En Drie Kapitale

BOUWMANSWONINGEN,

met ZOMERHUIS, SCHUREN, STALLINGEN, HOOIBERGEN, verdere GETIMMERTEN, ERVEN, TUIN, BOOMGAARDEN en onderscheidene Percelen **WEI-** en **HOOILAND**, alsmede HOUT- en BOUWAKKERS, RIETLANDEN of BUITENGORZEN, alles staande en gelegen aan den Hoogen Zeedijk, aan 's Gravenweg en aan het Toepad, dewelken, met uitzondering van het Rietgors of Buitenland, zijn verhuurd:

De Getimmerten tot 1 Mei 1864 en de Landerijen tot Kermis 1863, en wel:

Eene **Bouwmanswoning** met **Aanbehooren** en **Landerijen**, te zamen groot ongeveer 10 Bunders 80 Roeden, voor *f* 900.— 's jaars.

Eene **Bouwmanswoning**, genaamd *Bouwlust*, met **Aanhoorigheden** en **Landerijen**, te zamen groot ruim 24 Bunders, voor *f* 1800.— 's jaars.

En eene **Bouwmanswoning**, genaamd *Nooit Rust*, met verdere **Getimmerten** en **Landerijen**, te zamen groot ongeveer 26 Bunders 50 Roeden, voor *f* 1977.— 's jaars.

Terwijl de zuivere jaarlijksche opbrengst der **Buitengorzen** bedraagt ruim *f* 50.—

Die Goederen zijn te zamen aangeslagen in de Grondbelasting op *f* 572.68; in de Polderlasten 1862 op *f* 2.70 per Br.; in Schielands Hoogeheemraadsgeld over idem op *f* 1.80 per Br.; in Schielands Penninggeld over idem op 70 Cent per Br., en in den Schielandschen Hoogen Zeedijk of Ring Omslag over idem op *f* 80.25.

Dezelve zullen in 31 Percelen worden Geveild, welke eerst elk afzonderlijk en daarna in combinatien zullen worden Afgeslagen.

Zulks alles breeder beschreven bij Billetten, welke op *franco* aanvrage verkrijgbaar zijn ten Kantore van de genoemde Notarissen, aan de Zuidblaak te Rotterdam, alwaar tevens de Kaart der te veilen Goederen en de Eigendoms-Bewijzen ter inzage en lezing zullen liggen en alle verlangd wordende informatien zijn te bekomen.

Het Heerenhuis, C, n.° 112, is te bezigtigen twee dagen vóór de Veiling, van des voormiddags ten 11 tot des namiddags ten 3 ure, mits vooraf bij den **Bewoner belet vragende.**

VERKOOPING van

Meubelen, Huissieraden enz.

VAN MARLE & DE SILLE zijn voornemens, ten overstaan van den Notaris *HENDRIK SCHOT*, op Donderdag den 12 Maart 1863, des voormiddags ten 10 ure, in het Notarishuis te Rotterdam, publiek te Verkoopen:

Gemaakt GOUD en ZILVER, PORSELEIN-, GLAS- en VERLAKTWERK, TAFEL- en BEDLINNEN, BEDDEN met Toebehooren, LEDEKANTEN met Behangsels, LINNEN-, COMODE- en andere KASTEN, KABINETTEN, SECRETAIRES, CHIFFONNIÈRES, EET-, THEE-, SPEEL- en andere TAFELS, CANAPE'S, STOELEN, FORTE PIANO'S, PENDULES, SPIEGELS, VLOERKLEEDEN, HAARDEN, MANGELS, KOPER, TIN en andere GOEDEREN meer.

Twee dagen te voren van 10—4 ure te zien.

Openbare Vrijwillige

VERKOOPING.

De Notaris *JOHANNES HOGERSDIJK*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van zijnen Principaal, is voornemens om op Woensdag den 11 Maart 1863, des namiddags ten 5 ure, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:

Een zeer goed onderhouden

KOEPEL,

op **Steenen Voet**, met diverse APPARTEMENTEN, KEUKEN, KELDER, benevens fraaijen welaangelegden **TUIN**, met schoone **Vruchtboomen** en **Heesters** beplant, alsmede een gedeelte **OPEN GROND**, achter dit Perceel gelegen, alles staande en gelegen in de Eendragtslaan, wijk 15, n.° 399 (Tuin n.° 4 van af den Binnenweg), gemeente Rotterdam, strekkende vóór van de Sloot tot aan den in dezen jare aan te leggen Straatweg in het Weiland, langs den Westersingel, te zamen bij het Kadaster bekend sectie A, ns. 613, 614, 615, 616 en 2659, te zamen groot 17 Roeden 15 Ellen.

Grondlasten *f* 32.75.

Te aanvaarden 1 April 1863 of vroeger.

De Veiling zal geschieden in Drie Perceelen:

N.° 1. De **Tuin**, in de Eendragtslaan, met **Koepel** en verderen **Opstal**, strekkende met de Sloot aan dezelve Laan tot halver Sloot aan het Achterland, groot 845 Ellen.

N.° 2. Een Perceel **Bouwgrond**, thans nog Weiland, strekkende van den geprojecteerden Straatweg langs den Wester-Singel tot aan Perceel N.° 1, groot 435 Ellen.

N.° 3. Een dito Perceel **Bouwgrond**, strekkende als boven, liggende nevens Perceel N.° 2, groot 435 Ellen.

De Perceelen zullen later worden gecombineerd.

Nadere informatien, alsmede Permissiebilletten ter bezigtiging van het te Veilene, zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, aan de Korte Hoogstraat te Rotterdam.

Openbare Vrijwillige

VERKOOPING.

De Notarissen *DALEN, LAMBERT & VAN WIJNGAARDEN*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn van meening om op Woensdag den 25 Maart 1863, des namiddags ten 5 ure, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:

N.° 1. Een nieuw gebouwd **HUIS** met **BOVENWONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen aan de oostzijde van de Zandstraat, op den zuidhoek van de Trouwsteeg, te Rotterdam, wijk 5, n.° 457, Kadaster sectie I, n.° 644.

Hebbende Vrijdom van Grondbelasting voor het Gebouw tot 1866.

Het Benedenhuis is thans Onverhuurd en te aanvaarden bij de betaling, terwijl de drie Bovenwoningen respectievelijk zijn Verhuurd voor *f* 1.50, *f* 1.40 en *f* 1.15 per week.

N.° 2. Een **HUIS** met **BOVENWONINGEN ACHTERHUISJE** en **ERVE**, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Vierwindenstraat te Rotterdam, wijk 5, n.° 582, Kadaster sectie I, ns. 548 en 549.

Grondbelasting over 1863 *f* 23.95. Verhuurd per week, in 6 Percelen, te zamen voor *f* 314.60 's jaars.

N.° 3. **Twee BENEDENHUIZEN** met **BOVENHUIZEN** en **ERVEN**, staande en gelegen in den Arnoldusgang, uitkomende aan de noordzijde van de Hofstraat, te Rotterdam, wijk 5, ns. 122 en 123, Kadaster sectie I, ns. 818, 819 en gedeeltelijk n.° 787

Grondbelasting over 1863 *f* 13.82. Verhuurd per week, in 4 Percelen, te zamen voor *f* 182 's jaars.

N.° 4. Een **HUIS** met **OPEN PLAATS** en **ERVE**, staande en gelegen ten noorden van den Goudschen Rijweg, schuins tegenover de Mannenlaan, te Rotterdam, wijk 13, n.° 356, Kadaster sectie D, n.° 2531.

Grondbelasting over 1863 *f* 9.10; in eigen gebruik en te aanvaarden den 15 April 1863.

N.° 5. Een **HUIS** met **BOVENWONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen aan de noordzijde van de Breedstraat, nabij de Lange Frankenstraat, te Rotterdam, wijk 10, n.° 522, Kadaster sectie M, n.° 233.

Grondbelasting over 1863 *f* 18.60. Verhuurd per week, in drie Percelen, te zamen voor *f* 241.80 's jaars.

N.° 6. Een **HUIS** met **BOVENWONING** en **ERVE**, staande en gelegen aan de westzijde van de Lange Frankenstraat, nabij de Breedstraat, te Rotterdam, wijk 10, n.° 434, Kadaster sectie L, n.° 472.

Grondbelasting over 1863 *f* 11.17. Verhuurd per week, het Benedenhuis voor *f* 1.40 en de Bovenwoning tot 1 Augustus 1863, voor *f* 1.20, te zamen *f* 135.20 's jaars.

N.° 7. Een **HUIS** en **ERVE**, staande en gelegen aan de oostzijde van de Korenstraat, uitkomende aan de Vest, te Rotterdam, wijk 10, n.° 324, Kadaster sectie L, n.° 342.

Grondbelasting over 1863 *f* 5.33. Verhuurd voor *f* 1.20 per week, of *f* 62.40 's jaars.

De te veilen Panden zullen kunnen worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der Veiling, van des voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 3 ure.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van de voornoemde Notarissen, aan de Zuidblaak te Rotterdam.

HENNEP-VEILING

te ROTTERDAM,

op Dingsdag den 10 Maart 1863, des middags ten *half een* ure, in de Zaal aan de Scheepmakershaven, wijk 1, n.° 499, van:

431 Bonden *Italiaansche* **HENNEP,**
26 „ *Hongaarsche* **SPITZ-HENNEP,**
132 „ *Dito* **HEEDE,**
benevens
40 „ *Beijersch en Saksisch* **VLAS,**

bij Kavelingen, zoo als nader bij Notitie zal worden aangewezen.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de Makelaars MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT.

Openbare Vrijwillige

VERKOOPING.

De Notaris Mr. *WILHELMUS PETRUS ANDRIES VOORENDONK*, residerende te Rotterdam, zal aldaar in het Notarishuis, Woensdag den 25 Maart 1863, des namiddags ten 5 ure, in het openbaar Veilen en Verkoopen:

N.° 1. Een bijzonder hecht en sterk **WINKELHUIS** en **BOVENHUIS**, beide bevattende benevens andere Gerieven eene uitmuntende Welwaterpomp, en **ERVE**, staande en gelegen aan de westzijde der Botersloot te Rotterdam, wijk 8, n.° 290, Kadaster sectie K, n.° 266.

Grondbelasting *f* 39.90.

Verhuurd tot den 1 Mei 1864.

N.° 2. Een hecht en sterk **HUIS**, **BOVENWONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen, aan de noordzijde van de Prinsenstraat te Rotterdam wijk 9, n.° 277, Kadaster sectie L, n.° 332.

Grondbelasting *f* 21.75.

Verhuurd in 3 Perceelen, allen per week.

N.° 3. Een hecht en sterk **HUIS**, **BOVENHUIS**, **ACHTERWONING** en **ERVE**, staande en gelegen aan de oostzijde der Botersloot (of Kwakernaat) te Rotterdam, wijk 9, n.° 32, Kadaster sectie L, n.° 44.

Grondbelasting *f* 21.82.

Verhuurd in drie Perceelen, en wel één daarvan tot den 1 Mei 1864, en de beide anderen per week.

Voorschreven Percelen, waarvan de Verhuringen op het Aanplakbiljet breeder zijn vermeld, zijn te aanvaarden den 1 Mei 1863 en te bezigtigen twee dagen vóór en op den dag der Veiling, van des voormiddags 11 tot des namiddags 3 ure, op vertoon van een Toegangbiljet, door voornoemden Notaris af te geven, ten wiens Kantore, aan de Wijnstraat, 2/113, nadere inlichtingen zijn te bekomen.

Perceel N.° 3 is inmiddels uit de Hand te Koop.

De AFSLAG

van het **PAND, OPEN PLAATS** en **ERVE**, in de Kerklaan, wijk 15, n.° 260, te Rotterdam, laatstleden Woensdag door den Notaris J. HOGERSDIJK, in het Notarishuis, aan de Gelderschekade aldaar, geveild, is bepaald op aanstaanden Woensdag 11 Maart 1863, des namiddags ten 5 ure, ter plaatse gemeld.

NATIONAAL MUSEUM

JAARGANG 1863.

De *eerste aflevering* van dit Tijdschrift opent met een *Geschiedkundig overzigt van het Plan der* DOORGRAVING VAN HOLLAND OP ZIJN SMALST *en daarmeê verbonden maatregelen*, tot toelichting waarvan eene SCHETSTEEKENING is gevoegd volgens de originele kaart. — Het tweede artikel is gewijd aan de nagedachtenis van F. A. ROSENVELDT, *eene* EPISODE UIT DE GEDENKWAARDIGE JAREN 1813 en 1814 *en tevens van den Nederlandschen Schouwburg*. — Voorts vindt men in deze aflevering, onder het opschrift: EEN HOLLANDER EN DE KATOENNOOD, vertaling van 't geheele geschrift, dezer dagen te Londen uitgekomen, betreffende *de proeven en uitvinding van den heer* SWAAB, over de bereiding van *vlas- en andere vezelen*, geschikt om de KATOEN te vervangen, van welk geschrift de Engelsche bladen met zooveel onderscheiding gewagen. — Nog verschillende andere belangrijke stukken komen in dezelfde aflevering van het **NATIONAAL MUSEUM** voor, als o. a. het *Duitsche Rijk vóór Honderd Jaren, Russische Volksliederen*, eene *Levensschets van J. G. von Cotta*, 't hoofd van Duitschlands beroemden Boekhandel, en tal van *Verscheidenheden*.

Reeds is dit Tijdschrift in vele kringen verspreid; de Redactie zal zich ook in den nieuwen Jaargang toeleggen om op populaire wijze de Geschiedenis van vroegeren en lateren tijd, en inzonderheid die des Vaderlands en van zijne volkplantingen te doen kennen, zoomede de voornaamste onderwerpen op kunst- en wetenschappelijk gebied, en de personen, die bij de gebeurtenissen en de vorderingen van onzen tijd eene uitstekende plaats bekleeden.

Geschiedkundige tafereelen, karakter-schilderingen en schetsen op 't gebied van land-, volk- en natuurkunde, benevens velerlei kleinere mededeelingen, zullen in het **NATIONAAL MUSEUM** weder eene plaats vinden, ten einde alzoo eene nuttige en onderhoudende lectuur te verzekeren.

De prijs, groot formaat, is voor de twaalf afleveringen, die den Jaargang uitmaken, ***f* 4.80.**

Uitgave van GEBROEDERS BELINFANTE, te 's Gravenhage.

MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER TOONKUNST.

Afdeeling ROTTERDAM.

HUISHOUDELIJK MUZIJKFEEST,

op VRIJDAG den 20sten MAART 1863,

in de Zaal der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

Door de DAMES en HEEREN LEDEN der **ZANGVEREENIGING**, die daartoe hunne welwillende medewerking hebben toegezegd, zal, met Orchest, worden ten gehoore gebragt:

JOSUA,

Oratorium, in drie afdeelingen, van G. F. Händel.

SOLISTEN:

Sopraan: Mevrouw S. OFFERMANS VAN HOVE, uit *'s Gravenhage.*
Alt: Mejufvrouw F. SCHRECK, uit *Bonn.*
Tenor: de Heer C. SCHNEIDER, } van de Duitsche opera alhier.
Bas: — F. M. DALLE ASTE, }

Directeur: de Heer JOH. J. H. VERHULST.

De LEDEN der Maatschappij hebben, op vertoon van hun bewijs van lidmaatschap, elk met ééne Dame, **kosteloos toegang**. Overigens zijn kaarten voor **Dames** en **Vreemdelingen** (Buitenlanders), alsmede Tekstboekjes, verkrijgbaar bij de firma W. C. DE VLETTER (Hoogstraat), en des avonds aan de zaal.

Aanvang ten HALF ACHT ure.

Tot verkrijging van het LIDMAATSCHAP kan men zich bij den Secretaris der Afdeeling aanmelden.

STADS-HERBERG AAN HET NIEUWEWERK.

Zaal „DE MAAS."

ZONDAG 8 en MAANDAG 9 MAART 1863:

GROOT NATIONAAL CONCERT

van het naar zijn Vaderland terugkeerende

BEROEMDE

Tyroler Zanggezelschap

uit het ***ZILTERTHAL.***

Mevr. en Mijnh. HOLAUS en de Heeren Gebr. MEIKL, Gez. JOHANNA en MAX RAINER en S. MARGREITER.

ENTRÉE f 0.75. *Aanvang ten 8 ure.*

SCHOUWBURG.

Zondag 8 Maart. Aanvang 8 ure.

HET LEVEN EENER TOONEELSPEELSTER,

Tooneelspel in 5 Bedrijven.

Maandag 9 Maart. Aanvang 7 ure.

Ter Benefice van Mw. ALBRECHT—ENGELMAN:

DE DOOVE, *of het Huis vol Volk*, Blijspel in 3 Bedrijven. In vele jaren niet vertoond.

Voorafgegaan door: **De Bruid van Vreeland,** *of wie is de Bruidegom*, Blijspel in 4 Bedrijven, naar het Hoogduitsch. In geruimen tijd niet vertoond.

Verwacht op Dingsdag 10 Maart, *op vereerend verlangen:* **Nacht en Morgen,** *of de Familie Beaufort*, Tooneelspel.

Woensdag 11 Maart. Aanvang 7½ ure.

52ste Voorstelling van het doorloopend, 27ste Voorstelling van het Woensdag Abonnement.

Mejufvrouw LICHTMAY, van het K. K. Hof-Opera-Théâtre te Weenen, als Gast.

DIE HUGENOTTEN, groote Oper in 5 Acten, von MEIJERBEER.

AFSCHEIDS-SOIRÉE,

op DONDERDAG 12 MAART,

in de **Zaal** der

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN

te ROTTERDAM, van

JOH. B. H. BREMER,

onder medewerking van Mevrouw **BREMER** (*Zang*) en de Heeren **SCHNEIDER** (*Zang*), **RAPPOLDI** (*Viool*) en **DELANGE** (*Violoncel*).

Aanvang ten 8 ure.

Toegangbilletten à ***f* 1.60** zijn te bekomen bij de Heeren Muziekhandelaren DE VLETTER en LICHTENAUER, Hoogstraat, en des avonds aan de Zaal.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.25, 11.40, 3.25, 7.45.
„ „ alleen n. 's Hage: 10.30 's morg., 5.30 's namid., 9.45 's avonds
„ Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.25, 4.30, 7.40.
„ 's Hage n. Rott. 8.30, 10.41, 1.30, 4.13, 6.43, 8, 9.53.
Aankomst te Rott.: 9.15, 11.30, 2.15, 5, 7.30, 8.45, 10.40.

Vertrek van: Rijn-Spoorweg.

Rotterd.: 6.55, 9.50, 12.25, 2.10 (werkd.), 5.55, 9.15.
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30, 4.30 (werkd.), 6.35, 9.10.
Arnh. n. Utr.: 6.30, 9.37, 11.55, 1.— (werkd.), 5.55.
Utr. n. Rott.: 6.10, 8.40, 11.40, 1.15, 5.35 (werkd.), 7.50.
Gouda n. Rott.: 7.36, 9.20, 12.44, 1.53, 6.27 (werkd.), 8.49.
Aank. te Rott.: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15, 7.05 (werkd.), 9.20.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rotterdam: 10.30 's morg. en 3.10 's namidd.
„ Breda: 6.45 's morg., 12.40 's midd. en 5.35 's namidd.
„ Antw.: 7.50 's morg., 12.20 's midd., en 5.50 's namidd., de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.

AMSTERDAM 7 Maart.

		l. k.	h. k.	gebl.k.
Nederl.	Werk. Schuld 2½ pCt.	63⅛	63⅜	63⅜
"	dito dito 3 "	76 1/16		
"	dito dito 4 "	99 9/16	99⅞	
"	O.-I. Leening 4 "			
"	Amort. Synd. 3½ "			
"	Hand. Maats. "			
"	Holl. Spw.... 4 "			
"	Rijn Spw. .... 4½ "			
België,	Cert. *Rothsch.* 2½ "			
Spanje	Buitenlands.. 2 "	46 3/16	46 5/16	46 3/16
"	dito 3 "	53¼		
"	Binnenlands. 3 "			
"	Amort. Schuld			
"	Bew. v. Coup.			
Portugal,	Obligatien ... 3 pCt.	46⅜	46¾	
"	dito 1856/60. 3 "	45 15/16		
"	dito 1862.... 3 "	45⅞		
Rusland,	Ob. *Hope en C.* 5 "	101⅞		
"	dito 1828/29.. 5 "	100⅞		
"	Cert. 1831/33 5 "			
"	[illegible] ...... 4 "			
"	2/3/4e Leen .. 4 "	76⅛		
"	Cert. 5e Serie. 5 "	83¾		
"	d.° 1855, 6e S. 5 "	90½	90⅝	
"	d.° te Lond. 3 "	57 15/16	58	
"	N. Leen. 1862 5 "	91 1/16	91⅛	91 1/16
"	Inschr. v. Ass. 6 "			
"	Cert v. dito.. 6 "	55		
"	Spw.-Actien . 5 "	199¼	199½	199¼
Polen	Aand. 1835.. "	161		
"	Oblig. ...... 4 "	77¼		
Pruissen,	Oblig. 1859.. 5 "	102⅝		
"	Aand. 1854.. 3½ "			
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.* 5 "			
"	d.° dito 4 "			
"	d.° Met. Oude 5 "	60¾	60 15/16	60¾
"	d.° Metalliek. 2½ "	31 1/16	31⅛	
"	d.° N. te Ams. 5 "	80¼	80 5/16	80¼
"	d.° Nat. Met.. 5 "	65¾	65⅞	65 13/16
"	W. Ad. fl 250 4 "			
Brazilië,	1852/60..... 4½ "			
Equador,	Oblig. 1855.. 1 "			
Venez.,	Obligatien ... 2 "	23 5/16	23⅜	
"	Uitgestelde .. 1 "	12 1/16		
Grenada,	Obligatien ... 2 "			
"	Uitgestelde .. 1½ "	8⅜	8 7/16	
Mexico,..	Obligatien ... 3 "	30 1/16	30¼	30 1/16
Illinois	.... 7 "	77¾	78	77¾

Nederl. Hypoth.-Bank, 4½ pc., 99; Rijn Aand. (Shares) 103; dito volgefour. 254. Rusland, Cert. Adm. te Hamb., 5 pc., 83½; dito bij Hope en Co., 1860, 4½ pc., 90¾. 91. Oostenrijk, Ween. Aand. 1860, 5 pc., 483; Fr. Oost. Spw.-Obl. bij Hope, f 130, ½; Oost. Loten, 1858, f 137½. Zuid-Italiaans. Spw.-Obl., 106¾, 107. Grenada, Gest. 14¾; dito Uitg. Gest., 7 5/16, ⅜; dito Hect., 80, ½ cents. Illinois, Spw.-Aand., 57. Louisiana, 5 pc., 82½. Vereen. Staten, 5 pc., 63½, 64, 63½; dito 6 pc., 67, ¾, ½. Griekenl., Oblig., 5 pc., 18 1/16, ⅛, ⅛. Turkije, Binnenl., 6 pc., 38¾, 39.

Beleening 3, Prolongatie 3. Disconto 3½ pc.

Van Holl. fondsen waren Integr. door eenige verkoopen op nieuw meer aangeboden. Van vreemde vertoonde de handel slechts in Oostenr. en Mexik. eenige levendigheid; eerstgenoemde openden vrij gunstig, doch liepen spoedig door eenige particuliere verkoopen tot de prijzen van gisteren terug; in de tweede was de markt zeer flaauw en niettegenstaande er heden geen beurs te Londen gehouden werd, is er eene aanzienlijke partij voor buitenl. rekening ter markt gebragt.

Laatste prijzen ten 5 ure: Oostenrijk, Metall., 5 pc., 60 13/16; dito Nation., 5 pc., 65 13/16 a ⅞. Mexico, 3 pc., 30 7/16.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 7 Maart.
(*Overzigt der Week.*)

Koffij. De markt bleef in eene zeer vaste positie; afdoeningen in de eerste hand hebben niet plaats gehad; de omgang bepaalde zich tot de behoefte, waar men voor goede Maatschappij-soorten, puik van smaak, 46 c. besteedde.

Thee vast op vorige prijzen; voor de beste soorten der Crouch Brothers bestond voor uitvoer eenige vraag.

Suiker. Ruwe met meer kooplust, en de aan de markt zijnde partijen vinden voor dadelijke behoefte coulant koopers. De verkoopen dezer week bedragen ca. 2500 kr. Java, meest tot geheime doch zeer vaste prijzen. Overigens wordt de afloop der NHM.-veiling op 11 dezer, van ca. 62,300 kr. en kan. Java met belangstelling te gemoet gezien. Geraffin. Ook hierin duurt de kooplust voort. Tot iets hoogere prijzen werden ruim 1000 t., van verschillende merken, verhandeld.

Rijst. Het restant der lading ex Wave Queen, bestaande uit 1300 b. Tafel-, werd a f 18 uit de hand verkocht; gew. soorten bleven op vorige prijzen.

Specerijen. Uit de eerste hand werden verkocht, als: 2041 b. Peper, ex Catharina Maria, en 1536 b. dito per Benvoirlich, tot 21½ c. in cons.; in andere soorten werd niets gedaan en de prijzen onveranderd.

Tabak. De markt bleef onveranderd stil doch vast en gedurende de laatste week hebben noch verkoopen uit de eerste hand noch aanvoeren plaats gevonden. Aanstaanden Woensdag komen aan de markt: 38 cer. Havana 51 cer. Embalema en 13 b. Carmen.

Katoen. De stemming was zeer flaauw en niet dan tot lagere prijzen konden eenige kleine afdoeningen tot stand komen; op de laatste Amerikaansche berigten is de stemming echter vaster.

Metalen. Van Banca Tin zijn verkocht: 500 blokk. tot f 72, 2000 blokk. tot f 72¼, 2500 blokk. tot f 72½, 2200 blokk. tot f 72¾ en 2700 blokk. tot f 73; tot laatsten prijs blijft te koop.

Van *Huiden* zijn verkocht tot geheimen prijs 4850 st. O. I. Runderhuiden, 1150 st. dito dito (Boeboetan), ex Metis, en 2000 st. dito dito, ex Kijkduin.

Meekrap blijft weinig gevraagd, en alleen tot lager prijzen te plaatsen.

Van *Indigo* zijn deze week op nieuw onderscheidene partijtjes particuliere aanvoer tot geheimen prijs afgedaan.

Verwhout onveranderd.

Potasch. Petersburger f 16, Amerik. 1ste New. 1863 f 19½, Toscaansche f 18.

Petroleum. Gazolie zijn 60 v. tot f 30 per 100 kilo afgedaan, op levering zijn onderscheidene partijen aan de markt, en begint dit artikel ook hier op de plaats meer attentie te trekken.

Vetwaren. Van Palmolie zijn in de afgeloopen week verkocht 25,000 kilo prima † a f 21¼, 5000 kilo 2a a f 19¼, 350 kilo 2a W a f 18¼ en 450 kilo 3a a f 17½. alles per Fylla van Boston, en 18,000 kilo prima † a f 21½, per Ivoorkust. Van Petroleum zijn 60 vaatjes tot niet juist bekend geworden prijs verkocht. Amerik. Reuzel bedong f 25½ en van Talk zijn 17 vaten zeilende a f 24½ afgedaan. Amer. Spek, versch gerookt, bedong f 54.

Hennep in afwachting der veiling op 10 dezer stil.

SCHIEDAM 7 Maart.

Granen. Verkocht: Rogge, 152 ℔ N. Libau f 253 6/w.; 146 ℔ Petersburg f 232 cont. Gerst, 127 ℔ Libau f 182 cont., f 184 6/w.

Moutwijn, per Ned. vat zonder fust f 13.25.
Jenever, " " " " " " 18.75.
Amst. Proef " " " " " " 20.—.
Alles zonder de belasting.
Spoeling per Ketel .... " 1.90.

AMSTERDAM 7 Maart.
(*Overzigt der Week.*)

Koffij bleef zeer stil; er werd niets aan de markt gebragt en de vraag voor behoefte was onbeduidend.

Thee vast.

Suiker. Ruwe. Van Java werden tot iets hoogere prijzen ruim 4000 kr., gemiddeld f ¾ a 1 onder November, afgedaan; in andere soorten ging niets om. Prijsnotering onveranderd. Van geraff. zijn afgedaan bij A. S. R. ruim 300 ton Crushed Melis n.° 1 tot f 34, n.° 2 tot f 32, n.° 3 tot f 30½, en bij B. en H. tegen ruiling van ruwe 200 ton, n.° 1 tot f 32¾, n.° 2 tot f 31½, beide partijen leverbaar April. Kandij wordt coulant verkocht. Stroop in een doen.

Rijst. Uit de eerste hand zonder afdoeningen. De omzet in gepelde bepaalde zich hoofdzakelijk tot de grove soorten, doch onze markt is vooral van schoone soorten weinig voorzien; over het algemeen zijn de houders van bovengenoemde soorten vast.

Vruchten. Afdoeningen van eenige beteekenis vonden niet plaats.

Specerijen lusteloos en over het algemeen verlaten.

Tabak. Gedurende deze week hebben er geene afdoeningen van Maryland plaats gehad. Per Foska Helena arriveerden 36 vaten Kentucky Stelen. Van de op 6 dezer geveilde 100 vaten Maryland werden slechts 8 kavelingen van 31½ tot 42 c. verkocht, terwijl 17 kavelingen werden opgehouden van 33½ tot 38½ c. Voorraad 2232 vaten Maryland, 36 v. Stelen, 234 p. Braziel, 86 k. Seedleaf, 149 cer. St. Domingo en 83 pakken Java.

Katoen voortdurend zonder handel, niettegenstaande de stemming zich, in navolging der buitenlandsche markten, iets verbeterd heeft.

Tin. Van Banca hebben verschillende afdoeningen tot f 72½ a f 73 plaats gehad, tot welken laatsten prijs nu moeijelijk te koopen is.

Indigo. In de afgeloopen week vonden 20 k. Java nemers in dezelfde verhouding der vorige afdoeningen.

Verwhouten onveranderd. Het van Curaçao aangevoerde partijtje Geelhout is van boord afgedaan.

Harst weinig gevraagd.

Terpentijnolie vindt voor de consumtie geregeld koopers tot onveranderde prijzen.

Petroleum. Geraff. meer gevraagd en zijn verschillende partijtjes zoo voor uitvoer als consumtie opgeruimd.

Meekrap. Bij ruime aanbieding en met minder kooplust voor de ordinaire soorten.

Vetwaren. Traan onveranderd. — Ansjovis lusteloos. — Petersb. Talk opgeruimd; Amerik. dito tot f 25 a 27 aan de markt. Dito Reuzel met iets meer vraag voor cons.; 250 v. zijn tot differenten prijs afgedaan. Cocosolie tot f 39 te koop.

Hennep. Bij partij besteedde men voor Riga Poolsche Uitschot f 77¼ en Petersb. Halfrein f 65½, en bij gerijf: Riga Poolsche Pas f 74, Petersb. Uitschot f 73, dito Halfrein f 66 a f 67.

Sterke Dranken. Buiten de reeds vermelde verkoopen van Arak is er niets bijzonders omgegaan; het artikel blijft willig; in de tweede hand noteert men f 170, f 180, f 190 per 563 Ned. kann. en hooger. Jenever even als de vorige week; Amst. proef f 17¼ a f 17¾; Amerik. dito f 20 a f 20½; Lond. dito f 21¼ a f 21½.

Ter beurze aangeslagen de volgende telegram uit Liverpool van heden: *Katoen.* Middl. Orleans 21½, dito Georgia 20½, fair Dhollerah 16¼; ongeveer 6000 b. werden afgedaan; markt in betere stemming.

MIDDELBURG 5 Maart.

Granen enz. De aanvoer van heden was gering en daar de vraag algemeen beperkt was, zoo ging er in den handel weinig om, te meer daar houders algemeen op ruim vorige weekprijzen hielden en koopers niet dan lager wilden. Puike Zeeuwsche Tarwe f 9.30 a f 9.10 naar deugd en puike Walchersche [illegible] 75 a f 9.25. Puike Zeeuwsche Rogge f 7. Puike Zeeuwsche Wintergerst f 5.30, mindere f 5 a f 4.75, puike dito Zomer f 5, f 4.85 a f 4.65. Puike Walchersche Witte Boonen f 8.50 a f 8 naar kwaliteit; puike dito Bruine f 9 a f 8.50. Puike Walchersche Paardenboonen f 6.50 a f 6.25. Puike Walchersche Groene Erwten f 7.25 a f 7. Puike Zeeuwsche Paardenboonen f 6.25. In de prijzen van Olie noch van Koeken is ons eenige verandering bekend.

GRONINGEN 6 Maart.

Granen, Zaden enz. De omzet aan onze markt was heden van weinig beteekenis en de aanvoer gering. Tarwe meest als voren. Rogge iets lager afgegeven. Boekweit ook iets lager verkocht. Gerst tot vorige prijzen. Haver in alle soorten weinig verandering. Paardenboonen weinig begeerd. Gort stil. Koozaad te vergeefs lager aangeboden. Raapolie f 50½. Lijnolie f 42½.

LONDEN 6 Maart.

Suiker. 500 z. Mauritius ½ crystall bedongen 36/ a 38/. Geraffineerde met goeden handel tot volle vorige prijzen; ord. brooden 46/, ord. en bruine lompen 45/6. — *Rum* vast; goede Jamaica 3/2. — *Koffij.* Rio, goed en mooi 74/ a 76/; Ceylon, good ord. native 74/6. — *Thee* stil; good Sound Shipping Congo 13 d. — *Peper* in een doen; middl. Penang 3⅝ d., Singapore 3¾ d. — *Katoen.* Surat is deze week ¼ en Tinnevelly ¼ a ½ d. lager, doch sluit vast. — *Lijnzaad.* Calcutta loco 64/6. — *Metalen.* Schotsch Gietijzer flaauw 53/6 a 53/7½. Tin, Straits 121/. — *Oliën.* Lijn- lager, loco 42/9 a 43/, Maart 42/3, Julij/Dec. 40/6; Raap- als voren; Cocos- stil; Palm- vast 38/ a 38/6; Terpentijn- stil, Amerik. 110/, Fransche op levering 95/; Petroleum op levering 1/8. — *Talk* vast; loco 43/9. Maart 43/6 a 43/, April/Junij 44/, Junij 44/6 a 44/9, Oct./Dec. 46/6.

Graanmarkt met belangrijken aanvoer van het buitenland. Goede Tarwe bedong vorige prijzen. Amerik. Meel flaauw. Gerst met minder vraag. Boonen en Erwten stil. Haver met redelijken handel. Puike Voeder en Zaai als voren, andere soorten flaauw. Lijn- en Raapzaad hoog in prijs. Klaverzaad met goede vraag prijshoudend. Men noteert: Tarwe 27,530 q., Gerst 21,080 q., Haver 10,270 q., Meel 2640 z. en 24,380 v.

ANTWERPEN 6 Maart.

Campêchehout. Laguna f 5¾. — *Koffij* vast. — *Granen.* Tarwe stil, Deensche op levering f 11⅜ a ½. Rogge vast, Fransche f 7¾. — *Oliezaden* stil; Stettin Raapz. fr. 54½. — *Petroleum* fr. 56 a 60. — *Harst.* Fransche f 11. — *Reuzel.* Amerik. f 23½ entr. — *Spek.* Gez. Amerik. short fr. 84. — *Suiker.* 50 k. Havana n.° 12/13 bedongen f 14¾.

HAVRE 4 Maart.

Katoen. Gisteren zijn in het geheel 1100 b. verkocht. Heden is er meer handel tot lagere prijzen, tot 3 ure werden ca. 2500 b. afgedaan. Men noteert ten slotte Tinnevelly bon ord. fr. 160. — *Koffij.* Rio ongew. fr. 86 a 87, dito gew. fr. 101. — *Suiker* Antilles n.° 4 fr. 46½ cons., Havana n.° 12 fr. 28 entr. — *Huiden* flaauw; gez. M.-V. Ossen- fr. 57½, Koe- fr. 5[illegible]. — *Cacao.* Para fr. 70 entr. — *Geelhout.* Carmen fr. 7.30.

AVIGNON 25 Februarij.

Meekrap stil, prijzen blijven echter vast voor Racin, die in de puike kwaliteit zeer schaarsch wordt. Men noteert: Racin rosé fr. 31 a 33, palud fr. 37 a 39, Napels 18/m. fr. 37 a 37½, 30/m. fr. 38½ a 39; gemalen rosé fr. 41½ a 43½, palud fr. 48 a 50.

NEW-YORK 21 Februarij.

Katoen stil en prijzen flaauw; voor middl. wordt nom. 89 c. genoteerd. — *Asschen* in een doen. Pot- $ 8.62½, Parel $ 9. — *Koffij*, prijzen zijn deze week ½ a ¾ c. hooger; 1000 b. Rio bedongen 31½ a 33 c., 300 b. Santos 34 c. — *Meel* met goeden handel tot eene prijsverlaging van 10 a 15 c. voor Western en State. Men noteert State Common brand $ 7 a 7.25; dito extra brand $ 7.60 a 7.75. — *Granen.* Tarwe met goeden handel, sommige tot iets hoogere prijzen. Chicago voorj. $ 1.40 a 1.57. Milwaukee Club $ 1.50 a 1.73, roode Western $ 1.60 a 1.77. Amber dito $ 1.72 a 1.81, Witte Michigan $ 1.95 a 1.96. Gerst stil, fair to good State $ 1.50 a 1.55. Haver hooger, State en Western 77 a 78 c. Rogge iets hooger, State $ 1.12 a 1.14. — *Melassen* prijshoudend, nieuwe Cuba Muscovado 40 a 42½, Porto Rico 48 a 50. Barbados 45, N.-Orl. 34 a 56 c. — *Provisien.* Spek met veel vraag; old Mess $ 14.75 a 15, new dito $ 16.87 a 17. Vleesch met goede vraag, extra $ 13 a 14. Reuzel ⅜ a ½ c. hooger, op 10⅞ a 11¾ c. — *Rijst* vast; Rangoon 7⅞ a 8 c. consumptie en 5½ c. entrepôt. — *Klaverzaad.* Puike kwaliteit met goede vraag 11½ a 11¾, ord. 10 a 10¾ c. — *Suiker.* De markt sluit vast. — *Talk* genoot levendige vraag op 11⅞ a 12⅛. — *Tabak.* Kentucky prijshoudend. Men noteert: light leaf lugs 15 a 16 c., low leaf 17 a 18 c., medium 18½ a 20 c., good to fine 21 a 23½ c.; Choice 24 a 25 c.; Heavy Western Clarksville Lugs 17 a 18 c., low leaf 19 a 21 c., medium 22 a 24 c., good to fine 25 a 29 c.; Choice leaf 30 a 32 c.; Selections 33 a 35 c.; Seedleaf bijna onveranderd in prijs. — *Vrachten* naar Liverpool Granen 6 a 7½ d., Meel 2/ a 2/9, Katoen 1/8 d., zwaar goed 20/ a 32/6, Vleesch 3/6 a 5/6, Spek 2/6 a 4/, Harst 2/, Tabak 30/ a 35/. — *Wissel* stil; Londen 179 a 179½, Goud sluit a 161¾.

BUENOS-AYRES 26 Januarij.

UITVOER-ARTIKELEN. Gedr. *Huiden.* Er is bijna niets meer van goede kwaliteit aan de markt, zoodat het meerendeel dat vroeger voor Duitschland geclassificeerd was, nu voor de Vereenigde Staten en de Middell. Zee wordt opgekocht. De verkoopen hadden plaats tot 40 a 42½ r. voor Entrerios, 38½ a 39 r. voor Corrientes en 35½ a 39¾ voor Buenos-Ayres. Voor Mataderos betaalde men voor Ossen- 43 a 42½ en Koe- 39. Een partijtje van 5500 stuks, waaronder 2000 st. Koe- van 21½ ℔, dooreen bedong 39½ r. voor Keulen. Men noteert: Campo ½ Ossen- en ½ Koe- 44 r., Mataderos Ossen- 42½ r., dito Koe- 39 r. Gezouten. De Saladeros werken zeer weinig ten gevolge van den lagen prijs die voor het Vleesch en de Talk betaald wordt, terwijl de veehouders hooge prijzen eischen. Men betaalde voor Ossen- 40½ a 41¾ en Koe- 35 a 34 r. De notering is voor Ossen- 41 en voor Koe- 34 r. — *Talk* belangrijk lager; de notering is 15 r., er is echter een contract op 14½ r. gesloten. — *Wol* met meerdere vraag zeer vast in prijs. Men noteert: Vette Merinos en puike 1a 88 a 105 $, goede 1a 80 a 88 $, 2a 70 a 80 $, 3a 65 a 72 $, gemengde partijen 58 a 65 $, Creoolsche en Mestizone 45 a 60 $, Lamswol 50 a 70 $. — *Haar.* Paarden- goed gemengd Zuider 100 a 105 $, Noorder- 85 a 90 $, Entrerios 31 $. — *Horens.* Ossen- 700 a 750 $, Koe- 300 a 350 $. — *Beenderen* en *Beenzwart* 11½ pat.

INVOER-ARTIKELEN flaauw met veel toevoer. Geraff. *Suiker* lager, daar groote aanvoer, vooral uit Nederland en België, verwacht wordt. Men noteert Holl. 18 r. — *Jenever.* Holl. als voren, 15½ r. entr., 61 a 57 $ cons. — Holl. *Kaas* 24 $. — *Kaarsen.* Stearine 5½ $. — *Vensterglas* 4½ pat — *Vrachten* vast; er zijn weinig schepen. Men noteert naar Engeland gedr. Huiden 100/, gez. 45/ a 50/, Talk in pijpen 50/ a 55/, in k. 50/, Balen 45/ a 50/ en 5 %; naar Antwerpen (neutrale vlag) gedr. Huiden 100/, gez. 40/, Balen 50/ en 5 %. — *Wissel* vast; Londen 67/ a 66/6, Parijs 25 a 84½ fr., Oncias hooger 419½ $.

Weerkundige Waarnemingen op 7 Maart 1863. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
Hartlepool......	— 3. 0	W.N.W.	—	+ 8. 9	schoon.	slecht water.
Groningen......	— 2. 3	Z.Z.W.	1	+ 7. 2	—	—
Helder.........	— 3. 6	W.Z.W.	7	+ 7. 4	—	—
Yarmouth	—	—	—	—	—	—
Vlissingen	— 2. 0	W.Z.W.	12	+ 6. 6	—	—
Maastricht......	750. 8	W.Z.W.	3	+ 7. 2	—	—
Portsmouth	— 1. 3	W.Z.W.	weinig wind.	+ 7. 8	betrokken.	gewoon.
Plymouth	— 4. 0	Z.	friss. bries.	+ 7. 2	"	ruw.
Havre	+ 1. 9	W.Z.W.	25	+ 9. 0	"	"
Parijs.........	+ 1. 4	Z.	15	+ 5. 5	Betr. Gister. reg. en hag.	—
Brest	+ 13. 7	Z.Z.W.	25	+ 7. 2	betrokken.	onstuimig.

Alzoo grootste verschil in Nederland M 3. 6 H; generaal idem B 17. 7 Pl.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (WZW) *Aangekomen.*
7 maart *Johann Martin*, Radmann, New-York (vertr. n. Helvoet)
Vertrokken.
Stad Dordrecht (st.), Londen

Hellevoet *Aangek.*
7 maart *Alida Sinnige*, Dik, Palermo
Zeus, v. d. Tas, Villanova
(Z. W. ten Z.)

Brielle (WZW) *Aang.*
7 maart *Maasstroom* (st.), Hamburg
Vertrokken.
Magnet (st.), Londen
Rainbow (st.), d.°
Adm. Cator (st). Hartlep.
Ocean Queen (st.), Hull
Hawk (st.), d.°
Therese (st.), Grangem.
Holyrood (st.), Leith

Texel (Z.) *Aangek.*
6 mrt. *Min. Thorbecke* (s), Hull
Vertrokken.
6 *de Hoop*, Jelsma, Londen
Catharina Maria, de Vries, avontuur (is uit zee teruggekomen)
7 *Willem III* (s). Piejeers, Dantzig

Harlingen *Vertr.*
4 maart *Jantina Alida*, Tuxer, Lubeck
5 *Clemens*, Meuldijk, Engeland
Argo, Koster, Dantzig
Eendragt, Houwink, ...

Oostmahorn *Vertr.*
5 mrt. *Lambertha*, Hitman, Gloucester
Alberdina, Lodewijks, Londen

Vlissingen *Aangek.*
4 maart *Marco Polo*, Gavagnin, Odessa
Vertrokken.
3 *Ceres*, Rose, New-York
Alexander, Davidson, Genua
Xiste, Dubois, Alicante
Victorine Méline, Doeuvre, Bilbao
Flora, Jongebloed, Newc.
4 *N. S. del Carmen*, Larrauri, Havana
Peerless, Skaling, d.°
Léopold Auguste, Jacquillat, Bordeaux

—o—

Buenos-Ayres *Aang.*
19 jan. *Geziena & Jantje*, Siegel, Antwerpen
20 *Castor*, Sannes, Amst.
24 *Eltica Meezenbroek*, Vegter, Hamburg
Vertrokken.
22 *Ida Maria de Raath*, de Boer, Antwerpen
Gesina, de Jonge, d.°
23 *Henrica*, Strackholder, Antwerpen
24 *Argo*, Gesterkamp, d.°
In lading.
27 *Georgina*, Breckwoldt, Amsterdam
Wilhelmina & Henriette, de Boer, Rotterdam
Jacoba, Reinders, dito
Solid, Nordlander, dito

Monte-Video *Aangek.*
17 jan. *Zeevaart*, Kars, Hamburg
28 *Harmonie*, Mulder, New-York
In lading.
Doesborgh, Spaanderman, Antwerpen

Rio-Grande *Aangek.*
26 dec. *Poseidon*, Deddes, Cadix
28 *Hendrika Huisman*, Huisman, Lissabon
31 *Geziena*, dito
Vertrokken.
25 *Crescendo*, Vos, Kanaal

Rio-Janeiro *Aangek.*
29 jan. *Hermine*, Smidt, Cadix (vertr. 7 febr. n. Santos)

Bahia *Vertrokken*
6 febr. *Auguste*, v. Veen, Falmouth

Hampton (Reede van) *Aangekomen.*
16 febr. *Casilda*, Stafford, Rotterdam

New-York *Uitgekl.*
20 febr. *Clara R. Sutill*, Limeburner, Batavia

Ibraïla *Vertrokken*
22 febr. *Gezina Hillegonda*, Jansen, Engeland

Malta *Aangekomen*
25 febr. *Boreas*, van Dijk, Vlaardingen

Lissabon *Aangekomen*
25 febr. *Burger*, Bartels, Newcastle
Wilhelmina, Nagel, Swansea
Vertrokken.
26 *Walborg*, Pietersen, Rio-Grande

Bordeaux *Vertr.*
4 maart *Bougainville*, Despointes, Batavia
Aangekomen.
4 *Rembrandt* (st.), Amst.

St. Nazaire *Vertr.*
4 maart *Balmoral* (s), Rott.

Liverpool *In lading*
5 maart *Herstelling*, Bossinga, Nerva
Ann Whyte, Ritchie, Dordrecht
Uitgeklaard.
5 *Dina Reyna*, Brons, Antwerpen
Tjallinga Aurelia, Ligthart, Dantzig
Vertrokken.
4 *Hendrika*, de Jonge, Bilbao
5 *Margaretha*, Möller, Batavia en Soerabaija

Cardiff *Vertrokken*
4 maart *Havana Packet*, de Boer, Havana
Little Dorrit, Jennings, Harlingen

Portmadoc *Vertrokk.*
5 maart *Laura*, Roberts, Rotterdam

Whitehaven *Vertr.*
5 maart *Ellen & Mary*, Kedhead, Rotterdam

Dartmouth *Binneng.*
6 maart *Triton*, Munnix, Londen n. Swansea

Torbay *Binneng.*
4 mrt. *Bellamy*, v. Driesten, Groningen n. Bristol
Weldaad, Pik, Londen n. Swansea
Jacob v. Cleef, Tholen, dito n. Mogador

Fowey *Aangekomen*
5 mrt. *Kingaloch*, Blowey, Charlestown n. Dordt

Cowes *Vertrokken*
5 maart *Kapide*, Asberg, (v. Santos) Amsterd.

Deal *Vertrokken*
3 maart *Stad Middelburg*, Ouwehand, (v. Newc.) Batavia
Helena & Anna, Lupcke, (v. Amsterdam) dito

Londen *Aangekomen*
6 mrt. *Mentor*, v. 't Veer, Workum
In lading.
Henriette, Wahlen, Dordrecht
Anna, Hoekstra, Amst.
Christina Martha, Tunteler, d.°
Catharina Ricardi, Meijer, Hamburg
Uitgeklaard.
5 *Violet*, Earnshaw, Dordt
Martha Gialts, Westenborg, Swansea
6 *Aurora*, van Dijk, Middelburg

Hull *Zeilklaar*
4 mrt. *Catharina Elisabeth*, Pander, Middelburg

Stockton *Aangekomen*
4 maart *Drie Gezusters*, van 't Hoff, Rotterdam

Seaham *Aangekomen*
4 maart *Father Matthew*, Watt, Nieuwe Diep

Shields *Aangekomen*
5 maart *Celeritas*, Liest, Delfzijl

Newcastle *In lading*
4 mrt. *Annechiena Jantje*, Venema, Oporto
Freerk Jan, Smit, Koningsbergen
Hermanus Hesselaar, Mellema, Ystad
Jonge Aukje, Balk, Groningen
Vier Gebroeders, Woudstra, Lemmer

Lowestoffe *Gepass.*
5 mrt. *Anna Eliza*, Lukje, Groningen n. Londen

Staxigo *Gepasseerd*
3 maart *Graham*, M'Near, Rott. n. Glasgow

Leith *Aangekomen*
5 mrt. *Anneberg*, Mathiesen, Dordrecht

Antwerpen *Vertr.*
6 maart *Zwerver*, Schuth, Galatz en Ibraïla

Hamburg *Aangek.*
5 maart *Cornelia*, Meijer, Livorno
Alia, Meijer, Amsterdam
Vertrokken.
6 *Johannes*, Schröder, Holland

Bremerhaven *Vertr.*
5 mrt. *Afiena*, Broekema, Stettin
Afiena, Martens, Dantzig

Emden *Aangekomen*
2 mrt. *Margaretha*, Mudder, Amsterdam

Kiel *Vertrokken*
4 maart *Doris*, Mellema, Antwerpen

Swinemunde *Vertr.*
5 maart *Delphin*, Köhler, Holland

Rugenwalde *Aangek.*
28 febr. *Margr. Hendrika*, Datema, Flensburg

Arendahl *Binneng.*
23 febr. *Dieverdina A. Pot*, Top, Zweden n. Holland

Christiansand *Aang.*
16 febr. *Maria*, Meinsma, Harlingen (vertr. 24 n. Holland)
21 *Goede Verwachting*, Kooy, Stavoren
Jonge Jacob, Hernam, Harlingen
24 *Alida Gezina*, Nieland, d.°

Osterrisoer *Aangek.*
21 febr. *Johannes*, de Boer, Harlingen

Fredrikshavn *Vertr.*
1 maart *Herluf Trolle*, Winckler, Holland

Holtenau *Aangek.*
2 mrt. *Zwaantje*, de Vries, Stralsund n. Bremen

—o—

Brouwershaven 7 maart. Kapit. Radmann, voerende het schip *Johann Martin*, van New-York alhier binnen, heeft den 14 jan. aan de Amerikaansche kust een orkaan doorgestaan, waardoor hij verpligt was 100 v. petroleum olie, die op dek lagen, over boord te werpen.

Queenstown 6 mrt. In den afgeloopen nacht woedde alhier een hevige storm uit het zuiden. Elf booten zijn op strand geworpen. De schepen in de haven hebben geene schade bekomen.

— Ook te Dartmouth had men den 6den een hevigen storm uit het Z. Z. W.

Lissabon 2 maart. Het schip *Noord-Nederland*, kapit. Zomerdijk, v. Pomaron n. Liverpool, den 25 febr. lek alhier binnengeloopen, lost de lading.

St. Vincent (Kaap-Verd.-Eil.) 22 febr. Het Pruissisch schip *Ferdinand Nies*, kpt. Neumann, van Sunderland n. Hong Kong, te St. Jago binnen (bevor. gemeld), is aldaar afgekeurd en verkocht.

Rio-Grande 31 dec. Het Nederl. schip *Hendrika Huisman*, kapt. Huisman, van Lissabon met zout en wijn alhier gearriveerd, is den 28 dezer op de oosterbank a. den grond geraakt, doch met assistentie eener sleepboot en verlies van de looze kiel in vlot water gekomen.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 8 maart: 1ste getijde 5 ure 9 min.; 2de get. 5 ure 33 min.; — 9 mrt.: 1ste get. 5 ure 45 min.; 2de get. 6 ure 9 min.

Arnhem. Waterhoogte 7 maart 1.06 el. (gev. 1 d.)

Keulen. Rijnhoogte 7 maart 5 v. 2½ d. Rijnl. (gevallen ½ d.)

Dusseldorp. Aangekomen 6 mrt.: J. van Ophuyzen met 1398 en R. van Balgoijen met 3979 c., beiden van Rotterdam.

New-York 21 febr. Het Ned. schoenerschip *Arend*, kapit. Goossens, van hier naar Rotterdam, is den 9 dezer op 36° 30′ breedte en 64° 30′ lengte in zinkenden staat door de bemanning verlaten, die gered en door het Engelsch barkschip *Alma*, van Malaga komende, alhier aangebragt is. — Kapitein Goossens, die den 3 januarij New-York verliet, rapporteert, dienzelfden dag, op 37° 30′ breedte en 64° 30′ lengte, beloopen te zijn door een orkaan uit het zuidwesten, die den schoener over zijde sloeg. Door de hevige stortzeeën spoelde een der manschappen over boord en voorts alles van dek; verschansingen en beide masten werden weggeslagen. Daarop was het schip weder geregt, hebbende zes voet water in het ruim. Kapit. Goossens betuigt zijnen opregten dank en dien zijner equipage aan kapit. Sinnett en verdere bemanning van de *Alma*, voor de redding en menschlievende behandeling aan boord van dien bodem ondervonden.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed, zacht en kalm, in den ouderdom van bijna 89 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Mevrouw CORNELIA ELISABETH SCHOORN, Weduwe van den Wel Edelen Heer PIETER MAAS.

Schiedam, 6 Maart 1863.

C. J. MAAS.
M. J. MAAS, geb. BAKKER.
C. C. MAAS, Wed. A. PRINS.

Eenige kennisgeving.

Voor de vele blijken van hartelijke deelneming, bij het overlijden van mijne Echtgenoote ontvangen, betuig ik opregten dank, ook uit naam van wederzijdsche Betrekkingen.

LEONARD J. PLEMP VAN DUIVELAND.
Rotterdam 8 Maart 1863.

VEREENIGING de Rotterdamsche Courant.

De **REKENING** en **BALANS** der **Vereeniging** over **1862** ligt, ingevolge Art. 16 der Statuten, van heden af gedurende *veertien dagen* ter visie voor de AANDEELHOUDERS, aan het Kantoor der Directie, van des voormiddags *elf* tot des namiddags *vier* ure.

Rotterdam 7 Maart 1863.

ROTTERDAMSCH LEESKABINET.

De HOOFDCOMMISSIE geeft bij deze kennis aan de Leden, dat de **VERKIEZING** van

dertien Commissarissen,

die op 1 April e. k. in functie treden, en wel *negen* in plaats van hen die op 31 Maart e. k. aftreden en *vier* ten gevolge van het vermeerderd aantal Leden, zal plaats hebben ***van 9 tot en met 16 Maart e. k.***, op de wijze als in Art. 10 der Statuten is bepaald.

HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN LANDBOUW.

AFDEELING
Rotterdam, Schiedam en Omstreken.

TENTOONSTELLING

VAN

VEE en PLUIMGEDIERTE,

op de Plaats der *Societeit Harmonie*,
TE ROTTERDAM,
op DINGSDAG 24 MAART 1863.

De opgaven voor de Inzendingen moeten vóór of op 17 Maart schriftelijk geschieden bij den Secretaris te Rotterdam.

Namens het Bestuur,
H. DE BIE, *Secretaris*

Nederlandsch Barkschip MACAO.

De AANDEELHOUDERS in het Nederlandsch Barkschip **MACAO**, laatst gevoerd zijnde door Kapitein J. KROLL, en gevaren hebbende onder Boekhouderschap van wijlen den Heer W. C. VERSLUYS te Rotterdam, worden **opgeroepen** om te verschijnen op Woensdag den 11 Maart 1863, des morgens ten 11½ ure, ten Kantore van den Notaris VAN BIJLERT te Rotterdam, aan de Noordblaak, wijk 4, n.° 300, om op te nemen de Rekening en Verantwoording wegens het gevoerd beheer, betreffende de Reederij van dat Schip.

Al degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den **Boedel en de Nalatenschap** van wijlen **JILLES VOS**, in leven *Bouwman*, gewoond hebbende en op den 21 Februarij jl. te Hekelingen overleden, gelieven daarvan opgave te doen, of betaling te bewerkstelligen aan den Notaris *J. L. LOS*, te Klaaswaal, vóór of uiterlijk 1 April e. k.

De Tweede Bijeenkomst

van Schuldeischers in het **Faillissement** van **ELIAZAR EYL**, *Koopman en Winkelier te Rotterdam*, ter verdere verificatie der Schuldvorderingen en ter Raadpleging en Beslissing over het ter vorige Vergadering door den Advocaat Mr. B. G. F. OLDENKOTT namens den Gefailleerde aangeboden Accoord, is bepaald op Woensdag den 25 Maart 1863, des namiddags ten *één* ure, in het Geregtsgebouw, aan het Haagscheveer alhier.

Rotterdam den 5 Maart 1863.

De Curator in gemeld Faillissement,
Mr. G. J. A. FABER.

OVERFLAKKÉE en GOEREÊ.

De Boekh. **HOUTKAMP**, te *Dirksland*, voor deze Eilanden **uitsluitend** en **alleen** belast met den Verkoop der gerenommeerde

BEHANGSELPAPIEREN,

van de Fabriek des Heeren **WIJDOOGEN**, *Hofleverancier te Amsterdam*, heeft de eer zijne Begunstigers daarvan kennis te geven.

Deze PAPIEREN, wier Fabrikatie op verscheidene Tentoonstellingen is bekroond, munten uit door soliditeit, fraaije en moderne Dessins, maar bovenal door **hoogst billijke prijzen.**

BONNETERIE
CHEMISES SUR MESURE,

CHs. COUCKE,
515, Hoogstraat.

OPRUIMING

VAN

Behangselpapieren

in het MAGAZIJN
VAN
J. H. WORTMAN Jz.
KAASMARKT, 9, 461.

TER OVERNEMING AANGEBODEN:

een TIMMERMANSWINKEL,

met bij zijnden **INVENTARIS** of bij zijnde **MATERIALEN.** Men vervoege zich in deze bij G. KARSSEBOOM, te *IJsselmonde.*

DOOR STERFGEVAL
UIT DE HAND TE KOOP AANGEBODEN:

Een sedert onheugelijke jaren welbekende, goed onderhoudene en nog in volle werking zijnde

Wind-, Koren- en Pelmolen,

benevens daarbij staand **HUIS, SCHUUR, ERF, TUIN** en **BOOMGAARD**, staande in eene zeer aanzienlijke Plattelands Gemeente van de Provincie Zuid-Holland. Brieven *franco*, onder de letters H. V. K., aan het Bureau dezer Courant.

STOOMBOOT
te Koop gevraagd.

Wordt *TE KOOP* gevraagd, om op de Rivier de Lek dienst te doen, eene **RADERSTOOMBOOT**, van p. m. Zeventig Paardenkrachten, geschikt tot *vervoer van Passagiers, Goederen en Vee*, diepgang hoogstens drie en een halve voet.

Adres, met *franco* Brieven onder letter Q, bij den Boekhandelaar P. M. BAZENDIJK, te Rotterdam.

Von königl. sächs. Medic.-Polizeibehörden geprüft und genehmigt und

Prof. Dr. BOCK

empfohlen:

Robert Freygang's
Eisen-Liqueur
und
EISEN-MAGENBITTER

für **Blasse (Blutarme), Magere, Muskel-** und **Nervenschwache**, auch Verdauung befördernd.

Allein fabrizirt auf **Veranlassung** des **Prof. Dr. Bock** von

Leipzig. **Robert Freygang.**

Wo noch keine Verkaufsstellen, können beide Liqueure **durch jede Buchhandlung** von mir bezogen werden. Gebrauchsanweisungen daselbst gratis.

NAAR

DUBLIN,

het Nederl. SCHOONERSCHIP
THERESIA,
Kapitein J. WEKENBORG, vertrekt 31 Maart.
Adres HUDIG & BLOKHUYZEN,

Ligt in Lading
NAAR

SINGAPORE
EN
HONGKONG,

het extra snelzeilend gekoperd Nederl. BARKSCHIP

Gebroeders Houtman,

Kapit. G. C. H. WITHOFF,
om in den loop der maand Maart te vertrekken.

Adres bij de Cargadoors P. A. VAN ES & Co. en VLIERBOOM & SUERMONDT.

NAAR

TRIESTE,

het Snelzeilend Nederl. SCHOENER-GALJOOTSCHIP
TELEMACHUS,
Kapit. **M. R. Hazewinkel.**

Adres ten Kantore van KUYPER, VAN DAM & SMEER.

Rotterdam en Hull.

STOOMBOOTDIENST
voor Passagiers en Goederen.

Het Engelsch Stoomschroefschip ***SEA HORSE***, Kapitein JOHN CROSS, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **Woensdag den 11 Maart,** des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten *BOUTMY & Co.*

ROTTERDAM EN HULL,

voor ***PASSAGIERS*** *en* ***GOEDEREN.***
met de Stoomschepen

SWALLOW, } IEDEREN
OCEAN QUEEN, } **Woensdag en Zaturdag.**

Het Stoomschip **SWALLOW**, Kapit. CH. HARDY, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **Woensdag 11 Maart 1863**, des morgens vroeg.

Adres bij *SEEUWEN & Co.*

SCREW STEAM SHIPPING COMPANY.
Wekelijksche Dienst
TUSSCHEN

ROTTERDAM en LONDEN,

voor GOEDEREN en VEE.
Het Engelsch Schroefstoomschip
Earl of Auckland,
Kapitein WILLIAM W. APPLETON,
vertrekt **Dingsdag Avond 10 Maart.**

Adres bij de Agenten G. LEVINGSTON & ZOON en J. A. HOUWENS, te Rotterdam, en W. H. CAREY & SON, 34 Mark Lane, Londen.

STOOMBOOTVAART
OP
SCHOTLAND,

voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

Naar LEITH,

het Stoomschip **VOLUNTEER**, Kapitein JOHN CAIRNS, vertrekt **Zaturdag 14 Maart**, des morgens vroeg.

Adres bij G. LEVINGSTON & ZOON en J. A. HOUWENS, Agenten te Rotterdam, en bij DONALD R. MACGREGOR, Agent te Leith.

STOOMBOOTVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM, HULL en GOOLE,

Voor PASSAGIERS, GOEDEREN en VEE.

Het Stoomschip **EAGLE**, Kapit. **W. Hoyland**, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL en GOOLE ***aanstaanden Woensdag.***

Ligplaats: **Nieuwehoofd.** Adres HUDIG & PIETERS.

SNELVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM en ANTWERPEN,

voor **PASSAGIERS en GOEDEREN,**
met de Stoombooten

TELEGRAAF.

Deze Stoombooten, behoorende tot de snelstvarende van Europa, hebben uitmuntend ingerigte Kajuiten, waarbij een Dames-Salon met Piano en een Paviljoen hetwelk afgehuurd kan worden.

STATIONS:

SLIKKERVEER, KINDERDIJK, NIEUWE VEER, ALBLASSERDAM, DORDRECHT, STEENEKAMER, 's GRAVENDEEL, WILLEMSDORP, WILLEMSTAD, OOLTGENSPLAAT, DINTELSAS, STEENBERGSCHE VLIET, ZIJPE voor **Zierikzee** en **Brouwershaven**, ST. PHILIPSLAND, STAVENISSE, YERSEKENDAM voor **Goes**, VOSMEER, THOLEN, BATH en LILLO.

MAART 1863.

Van Rotterdam.			Van Antwerpen.		
9 Maandag	's morgens	10.30	10 Dingsdag	's morgens	3.—
11 Woensdag	„	11.30	12 Donderdag	„	5.—
13 Vrijdag	's nachts 12/13	12.30	14 Zaturdag	„	7.30
16 Maandag	's morgens	5.30	17 Dingsdag	„	11.—

Goederen-Dienst op Antwerpen en Brussel,

MET DE STOOMBOOTEN
„Stad Rotterdam" en ***„Stad Brussel,"***
Afvaart Wekelijks.

VERWEY & Co., *Cargadoors-Expediteurs*, Boompjes te Rotterdam.

WATER-GENEES-INRIGTING DIETENMÜHLE

bij WIESBADEN,

CONS. GENEESHEER Dr. A. GENTH.

Natuur-geneeskundige behandeling van chronische en hardnekkige Ziekten, **afzonderlijke Afdeeling voor chronische Longziekten (Tuberculeuze enz.).**

Het aantal Vertrekken is sedert het vorige Jaar verdubbeld, **elegante Conversatie-Zalen, voor Dames afzonderlijk.**

Men adressere sich aan den Directeur ***H. KRUTHOFFER.***

Slijm- en Maagpillen.

Deze **PILLEN**, die sints vele jaren met het beste gevolg tegen de **Slijm** en als **Maagversterkend** gebruikt worden, door hare zachte werking de **Spijsvertering zeer bevorderen**, bijzonder goed tegen de **Gal** en zeer **zacht laxerend** zijn, zijn tegen 32½ Cent het Doosje, met berigt van het gebruik, verkrijgbaar door tusschenkomst van de Heeren:

Amsterdam, J. Ruys & Weissenbruch, Apoth., Bloemm., bij de Stilsteeg.	Maassluis, P. Poortman.
Arnhem, W. F. Verster.	Middelburg, W. P. van de Kamer.
Bergen op Zoom, J. P. Verlinden.	Middelharnis, H. H. Teepe.
Delft, W. Wilschut.	Oosterhout, Joh. Zwaga.
Dordrecht, H. J. Giltay.	Roermond, J. F. van Pelt.
Doesborg, R. Wilmerink.	Rotterdam, v. Santen Kolff. Apoth., Korte Hoofdsteeg.
Eindhoven, T. H. van Bon.	Schiedam, A. H. Rombouts.
Gorinchem, van Amerongen.	Schoonhoven, L. Okhuysen.
Gouda, Wed. J. v. d. Heyden.	Utrecht, F. Altena, Apoth., op het Steenweg, over de Donkerstraat.
Grave, A. van Dieren.	Vianen, L. Sakkers.
's Gravenhage, J. Visser & Zn., Apoth., in de Spuistr.	Vlaarding., J. M. Lagerwerff.
Helmond, Erven Martin.	Vlissingen, P. Lagaay.
Heusden, Erven Veerman.	Willemstad, B. Friderichs.
Hulst, J. Nederveen.	Zevenhuizen, A. Prins.
Klundert, H. van Santvliet.	Zierikzee, J. Bal.
Leyden, O. A. van Tricht.	

DE VRIEND VAN IEDEREEN.

De ZALF van HOLLOWAY.

Weest behoedzaam.

Men moest altijd doordrongen zijn van de waarheid, dat de wondheeler, die een ligchaamslid behoudt, grootere verdiensten heeft dan hij die de kunstige operatie doet. Hoe menig lid heeft de Zalf van HOLLOWAY niet gered, nadat men reeds tot de afzetting besloten had? Zoowel in hospitalen als in de bijzondere praktijk heeft deze verzachtende en genezende Zalf de ontsteking belet, de ettering beteugeld en in de wanhopendste gevallen eene volmaakte genezing daargesteld. Personen, die lijden aan open beenen, roos, puisten enz., moesten alle hunne toevlugt nemen tot de Zalf en Pillen van HOLLOWAY, welke eene zekere genezing bewerken. Het eerste gebruik van de Zalf zal de ontsteking verminderen en de pijn doen afnemen; bij aanhoudend aanwenden van dezelve zal men een gewenscht doel bereiken.

De Zalf en Pillen moeten te zamen gebruikt worden voor de genezing der volgende Kwalen.

Open Beenen.	Jicht.
Zwerende Borsten.	Lendenpijn.
Brandwonden.	Aambeijen.
Steenpuisten.	Rheumatiek.
Bijen- en Muskietensteek.	Schurft.
Winterhanden.	Zwerende Tepels.
Kanker.	Keelpijn.
Stijve Gewrichten.	Huidziekte.
Likdoorns.	Scheurbuik.
Melaatschheid.	Zeere Hoofden.
Zweren.	Puisten van alle soorten.
Ontsteking der Lever, Nieren en Baarmoeder.	Wonden enz., enz.

Zijn op *franco* aanvrage a contant te bekomen bij den Heer P. J. H. GILTAY, Depôthouder te *Dordrecht*; bij den Heer M. CLOOS, in de Vriessche Apotheek, Hang, bij de Zeevischmarkt, n.° 441, te *Rotterdam*, en bij den Heer J. STRAATMAN, Hoofd-Depôthouder te *'s Hertogenbosch*; alsmede in Holloway's Etablissement te *Londen*, 244, Strand, en te *New-York*, 80, Maiden-Lane.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Potjes Zalf .. ƒ0.80, ƒ1.85, ƒ3, ƒ7.05, ƒ13.85, ƒ20.95.
Doosjes Pillen ƒ0.80, ƒ1.85, ƒ3, ƒ6.75, ƒ13.50, ƒ20.50.

*** Door de grootste Doozen of Potjes te nemen doet men zich groot voordeel.

NB. Bij ieder Doosje Pillen of Potje Zalf is een papier gevoegd dat den Patienten aanwijst hoedanig te handelen.

PILULES DEHAUT

Deze nieuwe zamenstelling, gegrond op beginselen onbekend aan de vroegere geneeskundigen, beantwoordt op de meest gelukkige wijze aan alle vereischten van het vraagstuk der geneeswijze door purgeermiddelen. – In tegenstelling van alle andere purgeermiddelen, werkt het eerst op eene voldoende wijze, als het te gelijker tijd met zeer goede spijzen en zeer versterkende dranken genomen wordt. De werking is steeds zeker, hetgeen met sedlitzwater en andere purgeermiddelen niet altijd het geval is. De dosis is naar den ouderdom of krachten der personen gemakkelijk te bepalen. Kinderen, grijsaards en de allerzwakste zieken verdragen het zeer gemakkelijk. — Een ieder kiest tot gebruik van het medicament het uur en den maaltijd, die het beste met zijne gewone bezigheden overeenkomen. De vermoeijenis na de purgatie geheel en al ophoudende door de voorgeschrevene goede voeding, zoo valt het zeer gemakkelijk zoo dikwijls als het noodig is van het middel gebruik te maken. — De artsen, die dit middel aanwenden, ontmoeten geene zieken meer, die aarzelen te purgeren onder voorwendsel van slechten smaak of uit vrees van te verzwakken. De duur der behandeling is geen hindernis meer en indien b. v. de ziekte het vereischt, dat men twintigmaal achtereen purgeert, dan is men niet meer bevreesd, om voor het einde te moeten ophouden. — Deze voordeelen zijn nog belangrijker als het geldt ernstige ziekten, b. v. zwellingen, verstoppingen, huidziekten, slijmvloeden en vele andere voor ongeneeslijk gehoudene ziekten, maar die voor eene regelmatige en lang voortgezette purgerende geneeswijze wijken.

Zie het *Handboek van de purgerende geneeswijze* van Doctor DEHAUT, een deel, van 268 pagina's. Wordt *gratis* toegezonden op eene *franco* gedane aanvrage. Parijs, Apotheek van Doctor DEHAUT, en in de goede Apotheken van *Europa*, ƒ 2.80 en ƒ 1.50.

Voor *Rotterdam* verkrijgbaar bij den Heer
F. E. VAN SANTEN KOLFF.